

Gençlik Ağı Gazetesi

ŞUBAT 2026

ŞUBAT 2026
Sayı: 52

Gençlik Ağı Gazetesi

Argüden Yönetişim Akademisi Gençlik Ağı

04

Biz Kimiz?

07

Gençlik Ağındaki Gelişmeler

13

Girişimci Sohbetleri: Cansın Duman

22

Tutarlılık: Güvenin ve İtibarın Sessiz Mimarı

27

28 Şubat Nadir Hastalıklar Günü

30

Halil Cibran: Aforizmalar Bilgesi

35

Tutunamayanlarda Yabancılaşma ve İçsel Monolog: Modern Bireyin Çatışması

38

Tardigradların Ekstrem Yaşamı

41

Anadolu'nun Protein Lifi: Civil Peyniri

43

AI Regülasyonu Finans Piyasalarını Nasıl Etkileyecek?

51

Kapıdan Ekranı Uzanan Yol: Misafirlik ve Sosyalleşme Alışkanlıklarının Tarihi

56

Sevginin Dili

ŞUBAT 2026
Sayı: 52

Gençlik Ağı Gazetesi

Argüden Yönetişim Akademisi Gençlik Ağı

59

Gülün Adı

61

Mükemmelliğin Karanlık Yüzü: Black Swan
Üzerine Düşünceler

65

90'lar Türkçe Popu: Neden Hâlâ Bu Kadar
Güçlü?

67

Gerontoloji, Ömür Dediğin Belgeseli Üzerine Bir
Değerlendirme

70

Kariyer

72

Arşivden

73

Bulmaca

74

Kaynaklar

BİZ KİMİZ?

İletişim Kurulu Gençlik Ağı Gazetesi, Yönetişim Gençlik Ağı'nın çalışmalarını hem üyelerine hem de paydaşlarına duyurmak amacıyla çıkarılmaktadır. Bunun yanında hazırlanan içeriklerle hem Ağ içerisinde bir iletişim kurmak hem de gençler arasında bilgi paylaşımını canlı tutmak amaçlanmaktadır.

 Aysun Güder

 Eskişehir Osmangazi Üniversitesi - Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi

 YÖN101 Eğitimi 11. Dönem Mezunu

 aysnguder@gmail.com

 Ayşe Beyza Eren

 Akdeniz Üniversitesi - Gıda Mühendisliği

 Aristo 4. Dönem Mezunu

 aysebeyzaeren0@gmail.com

 Barış Baysal

 Dicle Üniversitesi - Hukuk

 YÖN101 Eğitimi 9. Dönem Mezunu

 barisbaysal88@gmail.com

 Elif Hüsnagül Enez

 Dicle Üniversitesi - Hukuk

 YÖN101 Eğitimi 9. Dönem Mezunu

 elifenez01@gmail.com

BİZ KİMİZ?

 Huriye Nur Köse
 Ankara Medipol Üniversitesi - Psikoloji
 Aristo 3. Dönem Mezunu
 ks.huriyenur@gmail.com

 Mehlika Nuran Gündoğmuş
 İstanbul Cerrahpaşa Üniversitesi - Rekreasyon Yönetimi Yüksek Lisans
 Sürdürülebilirlik101 4. Dönem Mezunu
 mehlikanurane@gmail.com

 Nisanur İşler
 İzmir Katip Çelebi Üniversitesi - Sosyoloji
 YÖN101 Eğitimi 8. Dönem Mezunu
 nisanurrisler@gmail.com

 Nursemin Kutluay
 Mersin Üniversitesi - Türk Dili ve Edebiyatı
 YÖN101 Eğitimi 9. Dönem Mezunu
 nurseminkutluay@gmail.com

BİZ KİMİZ?

 Simge Karsan
 İstanbul Üniversitesi - Sosyoloji
 YÖN101 Eğitimi 10. Dönem Mezunu
 simgekarsan@gmail.com

 Zeynep Çoban
 Marmara Üniversitesi - İşletme
 YÖN101 Eğitimi 9. Dönem Mezunu
 cobanzwy@gmail.com

GENÇLİK AĞINDAKİ GELİŞMELER

ŞUBAT AYINDA NELER YAPTIK?

12. OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ!

Argüden Yönetişim Akademisi Gençlik Ağı'nın 12. Olağan Genel Kurul Toplantısı 1 Şubat 2026 tarihinde çevrimiçi olarak gerçekleştirildi.

Genel Kurul Toplantısına katılım sağlayan üyelerimize teşekkür ederiz! 💜

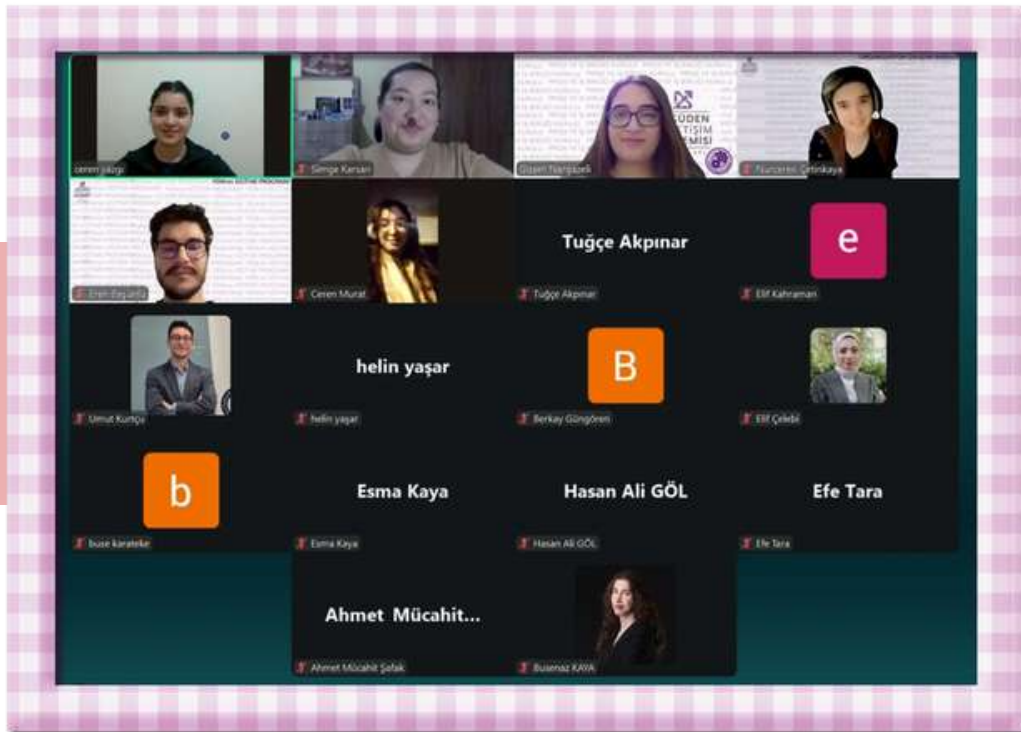
Program Akışı

19.00 - 19.20 → Açılış Konuşmaları

19.20 - 21.00 → Hesap Verme ve Değerlendirme

21.00 - 21.30 → Kurul Liderlerinin Seçimi

21.30 - 22.00 → Gündem Önerileri ve Kapanış

GENÇLİK AĞINDAKİ GELİŞMELER

ŞUBAT AYINDA NELER YAPTIK?

GÖNÜLLÜ İSTASYONUNDA İKİ YENİ PODCAST!

💙 İletişim Kurulu Podcast & YouTube Ekibi iki yeni bölümüyle karşınızda!

Bu bölümümüzde, Engelsiz Erişim Derneği ile gerçekleştirdiğimiz röportajı seslendirdik.

🎙️ Seslendiren: Enes Yüksel & Elif Kahraman

Bu bölümümüzde, "Geleceğin Mutfacı: 3D Yazıcılarla Gıda Üretimi" konusunu inceledik. Yazan & 🎙️ Seslendiren: Ayşe Beyza Eren & Simge Karsan

gönüllü
istasyonu.

[SPOTIFY PODCAST KANALI](#)

GENÇLİK AĞINDAKİ GELİŞMELER

ŞUBAT AYINDA NELER YAPTIK?

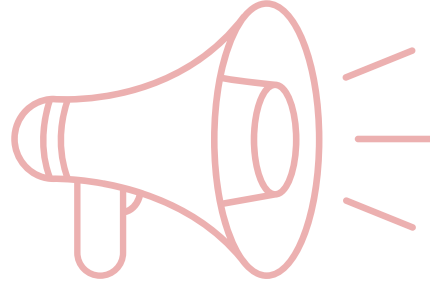
ANAYASA CANDIR VE ARİSTO SOSYAL GİRİŞİMCİLİK PROGRAMLARININ BAŞVURULARI TAMAMLANDI!

Programlara gösterilen ilgi için tüm başvuru sahiplerine teşekkür ederiz. 🌸

GENÇLİK AĞINDAKİ GELİŞMELER

ŞUBAT AYINDA NELER YAPTIK?

MEDIUM BLOG HESABINDA DÖRT YENİ YAZI!

MEDIUM BLOG HESABI

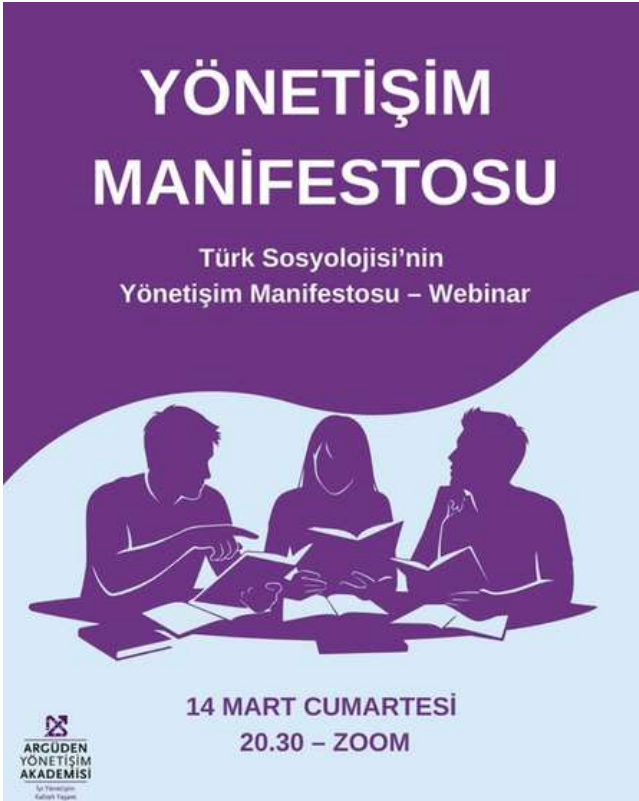

GENÇLİK AĞINDAKİ GELİŞMELER

ŞUBAT AYINDA NELER YAPTIK?

İKİ YENİ WEBİNAR PLANLANDI!

Şeffaflık, hesap verebilirlik ve katılım...

Toplumların daha adil, sürdürülebilir ve güvenilir bir şekilde yönetilmesi için bu ilkeler vazgeçilmezdir.

Manifesto, sadece bir metin değil; gençlerin geleceğe dair vizyonunu ve toplumsal sorumluluklarını ortaya koyan bir yol haritası. Biz de bu etkinlikte, yönetişimin temel ilkelerini birlikte değerlendirecek, gençlerin bu süreçlere nasıl katkı sağlayabileceğini konuşacağız.

17 14 Mart Cumartesi

20.30

Zoom

[Başvuru formu](#)

İklim krizi artık geleceğin değil, bugünün meselesi.

Peki bu dönüşümün neresindeyiz?

S101 Webinar Serisi başlıyor!

Küresel iklim krizini, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA'lar) çerçevesinde birlikte ele alacağız.

7-8-14-15 Mart

Bizimle misin?

Gelecek tesadüf değil.

Birlikte düşünelim, birlikte dönüştürelim.

GENÇLİK AĞINDAKİ GELİŞMELER

ŞUBAT AYINDA NELER YAPTIK?

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK 101

Daha iyi bir gelecek için gençliğin ve kadınların enerjisi bir araya geliyor, **"Daha iyi bir dünya için ben de varım!"** diyen üniversiteli gençler Sürdürülebilirlik 101 Eğitiminde buluşuyor.

Sürdürülebilirlik 101 Eğitimi, daha kaliteli bir yaşam ve sürdürülebilir gelecek için sektörünün önde gelen şirketleri ile üniversite öğrencilerini bir araya getiren bir çalışma.

Sürdürülebilirlik 101 Eğitimi, öğrencilerin teorik ve pratik bilgiyi bir arada deneyimleyecekleri bir programdır. Katılımcılar ilk olarak uluslararası görüşmelerin odak noktası haline gelen iyi yönetim kavramı, şirketlerin sürdürülebilirlik anlayışı, tasarım odaklı düşünme, proje yönetimi ve sunum teknikleri konularında alanında uzman kişiler tarafından eğitim alacaktır. Eğitimde gördükleri konuları deneyimleyerek pekiştirebilecekleri atölyeler düzenlenecektir. Atölyeler sırasında katılımcılara Argüden Yönetişim Akademisi Gençlik Ağı'ndan gönüllüler eşlik etmektedir.

Bu eğitimde, katılımcılar edindikleri tüm bilgi ve deneyimler ışığında kendi sürdürülebilirlik projesini geliştirebilecek, eğitim sonunda ise projelerini şirketlere sunarak gerçekleştirme fırsatı bulabileceklerdir.

[Başvuru formu](#)

GİRİŞİMCİ SOHBETLERİ

START-UP KÜLTÜRÜ

START

CANSIN DUMAN

Bize biraz kendinizden bahseder misiniz?

Ben Cansın Duman; kendini tanıma yolculuğunda sürekli depar atan, yaptığı işten tutku ve heyecan duyan, paylaşımı ve kolektif gelişimi önemseyen biriyim.

Profesyonel kariyerime finans sektöründe başladım. Ardından kariyer hedefimle daha güçlü örtüşen insan kaynakları danışmanlığı alanına geçerek bu alanda deneyim kazandım. Bugün edindiğim bu birikimi, kendi girişimim aracılığıyla sektöre aktarıyorum. **İnsan ve Toplum Bilimciyim.**

Araştırmayı, öğrenmeyi ve öğrendiklerimi uygulamaya geçirerek paylaşmayı sürdürülebilir bilgi üretiminin temel şartı olarak görüyorum. Çalışmalarım; sürdürülebilir ve kapsayıcı insan ve kültür yönetimi, global trendlere uyumlu ve adil işe alım süreç tasarımları ile geleceğe uyumlu liderlik becerileri üzerine odaklanıyor.

Beceri geliştirme ve yeni beceri kazanımı alanında atölyeler düzenliyor; eğitimlerimi koçluk bakış açısıyla tasarlayarak interaktif ve katılımcı süreçler yürütüyorum. Fasilitasyon yöntemleriyle gerçek ihtiyacı tespit etmeyi, organizasyonları tasarım sürecine dahil etmeyi önemsiyorum.

**Bu ayki köşemizde Cansın
Duman ile birlikteyiz.**

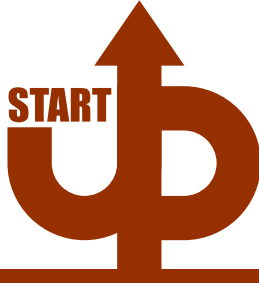
Koçluk çalışmalarımnda potansiyelin keşfi, iletişim becerileri ve duygusal zekâ alanlarında farkındalık yaratmayı değerli buluyorum.

Amacım; profesyonel bilgi ve deneyimimi daha geniş kitlelerle paylaşmak ve iş gücü piyasasını daha adil, kapsayıcı ve paylaşımcı bir yapıya dönüştürmeye katkı sağlamak.

Mottom: "İnsan ve Toplum Bilimci, İnsan ve Toplum Bilinçli."

GİRİŞİMCİ SOHBETLERİ

START-UP KÜLTÜRÜ

Hangi alanda bir girişiminiz var, kısaca tanıtırmısınız?

İlk girişimim; 8 yıl boyunca faaliyet gösteren, üç ayrı operasyonla ve 20 ekip üyesiyle hizmet veren bir özel istihdam bürosuydu. Bu süreçte yetenek kazanımı, saha operasyonu ve ekip yönetimi konularında derin deneyim kazandım.

Bugün çalışmalarımı iki ana yapı altında sürdürüyorum:

Bilgi Atölyesi çatısı altında; organizasyonel gelişim, liderlik, fasilitasyon ve kültür dönüşümü alanında atölye ve eğitim tasarlıyorum.

CodeOnline ile; dijital eğitim altyapıları, sanal laboratuvar uygulamaları ve gençlere yönelik teknik beceri geliştirme programları üzerine çalışıyoruz.

Bunun dışında CVLink'te İşe Alım ve Büyüme Stratejileri Ortağı olarak, bir girişimcinin yolculuğuna stratejik destek sunuyor ve yetenek kazanımı tarafında partner rolü üstleniyorum.

Tüm çalışmalarımın ortak odağı; insan potansiyelini doğru bağlamda görünür kılmak ve sürdürülebilir etki yaratmaktır.

Bu girişimin ortaya çıkış hikâyesi nedir?

Bu soruya ilk girişimimden başlayarak cevap vermek isterim.

İlk girişim fikri; kadınların iş yerlerindeki konumlandırılma biçimlerini gözlemlememle ortaya çıktı. Hem çevremde hem de kendi kariyer yolculuğumda görünmeyen bariyerlerle karşılaştım. Yetkinlikten bağımsız biçimde sınırlandırılan potansiyelleri görmek, bende güçlü bir dönüşüm isteği uyandırdı.

Sadece bir iş kurmak değil; düşünce değişimi yaratmak istiyordum. Özellikle yerel çalışan değerlerini yaşatan, insanı merkeze alan ve adil işe alım süreçleri tasarlayan bir yapı kurma niyetiyle yola çıktım.

İlk girişimim olan özel istihdam bürosu, bu niyetin somut karşılığıydı. Amacım yalnızca istihdam sağlamak değil; doğru yeteneğin doğru bağlamla bulunduğu sürdürülebilir bir sistem kurmaktı.

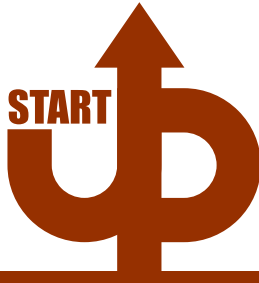
Bugün Bilgi Atölyesi ve CodeOnline ile yürüttüğüm çalışmalar da aynı temel sorudan besleniyor:

"Potansiyel neden görünür olmuyor ve bunu nasıl görünür kılabiliriz?"

Girişimlerimin çıkış noktası; eşitlik, fırsat ve insan merkezli dönüşüm arayışıdır.

GİRİŞİMCİ SOHBETLERİ

START-UP KÜLTÜRÜ

Girişiminizin temel amacı nedir?

Bilgi Atölyesi'nin temel amacı; organizasyonlarda insan ve kültür odağını güçlendirmek, liderlik anlayışını dönüştürmek ve sürdürülebilir bir gelişim zemini oluşturmaktır. Eğitim ve fasilitasyon yoluyla kurumların yalnızca bilgi edinmesini değil; düşünme biçimlerini yeniden çerçevelemesini, ekip içi güveni artırmasını ve kolektif zekâyı görünür kılmasını hedefliyorum.

CodeOnline'un temel amacı ise; gençlerin erken yaşta dijital ve analitik beceriler kazanmasını sağlamak ve onları geleceğin mesleklerine hazırlamaktır. Sanal laboratuvarlar ve online eğitim altyapıları ile öğrenmeyi erişilebilir, deneyimsel ve sürdürülebilir hâle getirmeyi amaçlıyoruz.

Her iki girişimin ortak paydası; insan potansiyelini doğru bağlamla buluşturmak ve bireylerin hem bugünün hem de geleceğin dünyasına uyumlu şekilde güçlenmesini sağlamaktır.

Hedef kitlenizi kimler oluşturuyor?

Hedef kitlem çok katmanlı ve her markamın odağına göre farklılaşıyor.

CodeOnline tarafında;

Virtual Laboratuvar ve online yazılım eğitimleri kapsamında

- 7–14 yaş arası çocuklar,
- 15–23 yaş arası gençler ve üniversite öğrencileri,
- Mezun olup teknik becerilerini geliştirmek isteyen genç profesyonellerle çalışıyoruz. Amaç; erken yaşta dijital yetkinlik kazandırmak ve gençleri geleceğin mesleklerine hazırlamak.

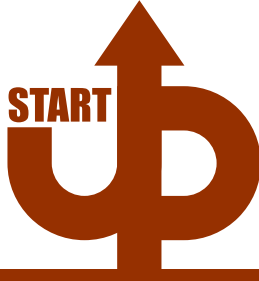
Bilgi Atölyesi kurucusu olarak organizasyonel gelişim çalışmalarında;

- Potansiyel liderler,
- Orta ve üst düzey liderler,
- Kurum içinde etki yaratmak isteyen profesyoneller hedef kitlemi oluşturuyor. Liderlik, motivasyon, ekip dinamikleri ve kültür dönüşümü üzerine çalışıyoruz.

GİRİŞİMCİ SOHBETLERİ

START-UP KÜLTÜRÜ

Koçluk ve mentorluk çalışmalarında;

- Gönüllülük esaslı çalışmalarda ağırlıklı olarak kız öğrenciler,
- Yeni mezun olup iş hayatına adım atacak gençler,
- Mesleki bağlamda yöneticiler ve liderlerle birebir çalışıyorum.

Amacım özellikle genç kadınların potansiyelini görünür kılmak ve geçiş dönemlerinde destek olmak.

CVLink tarafında ise İşe Alım ve Büyüme Stratejileri Ortağı olarak:

- Yetenek kazanımına stratejik yaklaşan firmalar,
- Becerileriyle örtüşen doğru işi arayan adaylar hedef kitemizdir.

Burada odak; kurum ile yetenek arasında doğru eşleşmeyi kurmak.

Bunun yanında paydaş ilişkilerine büyük önem veriyorum.

Bir girişim yalnızca ürün ve hizmetle büyümmez; güçlü bir ekosistemle büyür.

Markalarımın hedef kitleleri kadar,

- iş birliği yaptığım kurumlar,
- eğitim ortakları,
- girişim ekosistemi aktörleri,
- sosyal etki ağları

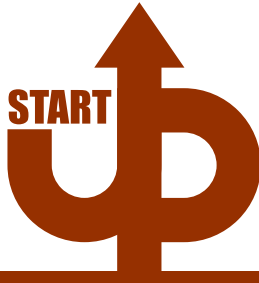
benim için kritik paydaşlardır.

Çünkü sürdürülebilir etki; tek başına değil, iş birlikleriyle üretilir.

GİRİŞİMCİ SOHBETLERİ

START-UP KÜLTÜRÜ

Çalışmalarınız hangi Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) ile örtüşüyor?

Çalışmalarım özellikle:

- Nitelikli Eğitim (SKA 4)
- Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (SKA 5)
- İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme (SKA 8)
- Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı (SKA 9) başlıklarıyla örtüşüyor.

Sürdürülebilirlik açısından yürüttüğünüz somut çalışmalar neler?

Dijital eğitim altyapılarıyla erişilebilir öğrenme ortamları sunuyoruz. Gençlerin geleceğin becerilerine ulaşmasını sağlayarak uzun vadeli istihdam kapasitesini güçlendirmeyi hedefliyoruz. Aynı zamanda yetenek kazanımında daha kapsayıcı ve adil modeller geliştirmek üzere çalışıyoruz.

Eğitimin demokratikleşmesi benim için önemli bir ilke. Bu doğrultuda içerik üretimi yapıyor, gönüllülük esaslı eğitimler veriyor ve özellikle dezavantajlı grupların dijital yetkinliklere erişimini desteklemeye çalışıyorum.

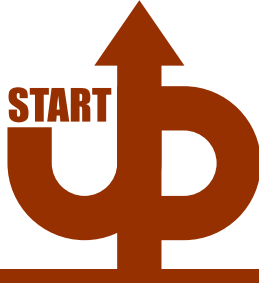
Bunun yanında bir sivil toplum aktörü olarak da aktif rol alıyorum. TÜYAFED – Yazılımcılar Federasyonu Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Sekreteri olarak; kamu, akademi, özel sektör ve STK'lar arasında köprü kuran çalışmalar yürütüyoruz. Amacımız yalnızca sektör temsil etmek değil; geleceğe dönük politika üretiminde söz sahibi olabilmek.

Özellikle "algoritmik toplum" sürecine yönelik araştırmalar yapıyor; teknolojik dönüşümün toplumsal uyum boyutunu inceliyorum. Yapay zekâ ve veri temelli sistemlerin yaygınlaştığı bir dünyada, etik, adil ve insan merkezli karar mekanizmalarının nasıl inşa edilmesi gerektiği üzerine vakit ayırıyorum.

Çünkü benim için dönüşüm yalnızca teknolojik değil; aynı zamanda ahlaki ve toplumsal bir meseledir.

GİRİŞİMCİ SOHBETLERİ

START-UP KÜLTÜRÜ

"Yönetişim" kavramını daha önce duydunuz mu? Girişiminizle nasıl ilişkilendiriyorsunuz?

Evet. Yönetişim; karar alma süreçlerinin şeffaf, kapsayıcı ve hesap verebilir şekilde yürütülmesidir. Biz de girişimimizde ekip içi karar mekanizmalarını katılımcı ve veri temelli yürütmeye çalışıyoruz. Aynı zamanda yetenek kazanımı süreçlerinde adil çerçeveyi oluşturmayı önemsiyoruz.

Girişim yolculuğunuzda ya da günlük hayatta bir sorunla karşılaştığınızda nasıl başa çıkıyorsunuz?

Bir sorunla karşılaştığımda öncelikle durup şunu sorarım: Bu durum benim etki alanımda mı? Müdahale edebileceğim bir konuya, doğrudan tepki vermek yerine sorunun kök nedenine odaklanırım.

Duygusal yükü hareket etmenin sağlıklı sonuç üretmediğini biliyorum. Bu nedenle önce sakinleşmeye, gerekiyorsa duygularımı anlamaya ve düzenlemeye zaman ayırıyorum. Sorunu net şekilde tanımladıktan sonra mevcut kaynaklarıma bakarım; destek alabileceğim kişiler varsa iletişime geçerim. Bu noktada hem öz iletişim hem de açık ve şeffaf iletişim benim için kritik önemdedir.

Sorunların hayatın ve girişim yolculuğunun doğal bir parçası olduğuna inanıyorum. Çoğu zaman bir problem, aynı zamanda yeni bir kapının da habercisidir. Önemli olan, o kapıyı fark edecek açıklıkta ve esneklikte kalabilmektir.

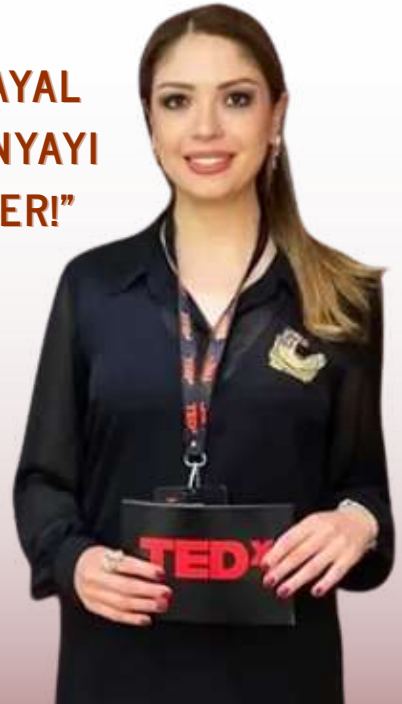
Girişiminiz sizin için ne ifade ediyor?

Önceki ve mevcut girişimlerim benim için birer kendini gerçekleştirme alanı. Yalnızca iş modeli değil; düşüncelerimi, değerlerimi ve vizyonumu hayata geçirebildiğim bir alan.

Aynı zamanda hiyerarşik yapılardan uzak, çevik ve yeniliğe adapte olabilen bir sistem kurma imkânı sunuyor. Bu yapı sayesinde karar alma süreçlerinde daha hızlı, daha esnek ve daha etkili hareket edebiliyorum.

Benim için girişimcilik; sadece üretmek değil, kendi değer setimle uyumlu bir ekosistem inşa edebilmek demek.

**"BİRLİKTE HAYAL
EDENLER DÜNYAYI
DEĞİŞTİRİRLER!"**

GİRİŞİMCİ SOHBETLERİ

START-UP KÜLTÜRÜ

START

Gelecekte bu girişimle ulaşmak istediğiniz hedefler neler?

Gelecekteki en önemli hedefim; girişimcilik ve yetenek ekosistemini daha eşitlikçi, kapsayıcı ve veri temelli bir modele taşımak.

Yetenek inovasyonu perspektifiyle Türkiye'nin "yetenek haritasını" çıkararak; farklı disiplinlerden, farklı şehirlerden ve farklı sosyo-ekonomik arka planlardan gelen gençlerin potansiyelini görünür kılmayı hedefliyorum.

Özellikle hibrit ve çok disiplinli ekip modelleri üzerine çalışarak; kurumların sadece teknik yeterliliğe değil, kolektif zekâyâ dayalı ekip yapılarıyla güçlenmesini amaçlıyorum.

Uzun vadede hedefim;

- Dijital öğrenme platformlarını uluslararası ölçekte yaygınlaştırmak,
- Gençlerin küresel rekabet gücünü artıracak beceri setlerini erişilebilir kılmak,
- Yetenek kazanımında daha adil ve kapsayıcı sistemler geliştirmek,
- Girişimcilik ekosisteminde kadın ve genç lider temsiliyetini artırmak.

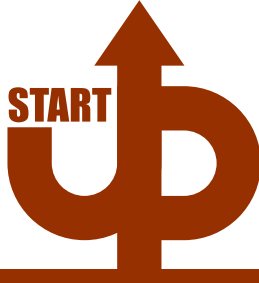
Benim için gelecek vizyonu yalnızca büyüme değil; etki alanını derinleştirmek ve sistemsal dönüşüme katkı sağlamak.

"İNSAN VE TOPLUM
BİLİMCİ, İNSAN VE
TOPLUM BİLİNÇLİ."

GİRİŞİMCİ SOHBETLERİ

START-UP KÜLTÜRÜ

"Z Kuşağının Sözünden" isimli kitabınızdan bahsedebilir misiniz?

Bu soruya kitabımın arka kapağındaki yazı ile yanıt vermek istiyorum.

"İş dünyasına Z kuşağının gözünden bakmaya hazır mısınız?

Bu kitap, sadece bir kuşağı anlamak için değil; geleceğin çalışma hayatını birlikte kurmak için yazıldı.

Toplantılarda söylenmeyen düşünceler, kısa ama çok şey anlatan mesajlar, kurum kültürüyle çelişen beklentiler, hız çağında anlam arayan genç profesyoneller...

Hepsi bu sayfalarda.

Her bölümde Z kuşağının iç sesine tanık olacak, bilimsel verilerle güçlenen yeni bakış açıları kazanacaksınız.

Ve her bölümün sonunda yer alan güçlü sorular, sizi düşünmeye ve eyleme geçmeye davet edecek.

Sessiz "görölmeler", cevap bekleyen mesajlar, dijital yorgunluklar, dönüşümünü tamamlamamış kurum kültürleri...

Z Kuşağını iş yaşamına getirdiği bu yeni gerçeklikleri anlamak, geleceğin liderleri için bir tercih değil, zorunluluk.

Bu kitap, o yeni gerçekliğin sözlüğü niteliğinde; hissedilenler, ifade edilenler ve ifade edilemeden kalanların bir aynası.

Liderler, çalışanlar, insan kaynakları profesyonelleri ve iş yaşamına adım atacak herkes için.

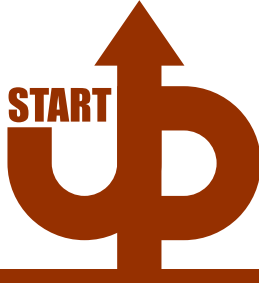
Bu kitap hem bir sözlük hem bir rehber hem de kuşaklar arasında kurulan bir köprü."

**"ÇÜNKÜ KUŞAK ÇATIŞMALARI DEĞİL, KUŞAK İŞ BİRLİKLERİ
GELECEĞİMİZİ YAZACAK."**

GİRİŞİMCİ SOHBETLERİ

START-UP KÜLTÜRÜ

Girişimci adaylarına neleri yapmasını/yapmamasını önerirsiniz?

Girişimcilere ilk önerim; hayallerinin sınırlarını kaldırmaları ama kendi sınırlarına sahip çıkmalarıdır. Büyük düşünmek cesaret ister; ancak sürdürülebilir bir yolculuk için kişisel değerlerinizi ve sınırlarınızı koruyabilmek de en az cesaret kadar önemlidir.

Fikrin değerini fark etmek ve onu doğru bir ekip düzeniyle hayata geçirmek kritik bir adımdır. Girişim yalnızca iyi bir fikirle değil; birbirini tamamlayan, güvene dayalı ve net sorumluluk alan bir ekiple büyür. Ticari yolculukta ise şeffaflık ve netlik esastır. Yazılı anlaşmalar yapmak, rol ve sorumlulukları baştan tanımlamak önemlidir. Sözlü ilerleyen iş adımları zamanla belirsizlik ve güven kaybı yaratabilir.

En önemlisi; ilk başarısızlıkta vazgeçmemelerini öneririm. Çünkü çoğu zaman o "başarısızlık" sandığımız şey, aslında başarı yolunda edinilen bir öğrenmedir. Girişimcilik, düşmeden ilerlemek değil; her düştüğünde daha bilinçli ayağa kalkabilmektir.

"DEĞİŞİMİ BENİMSEYEREK VE PROAKTİF ADIMLAR ATARAK, ÖĞRENİLMİŞ ÇARESİZLİĞİN SINIRLARINDAN KURTULMAK MÜMKÜNDÜR."

Logoların üzerine tıklayarak
Cansin Hanım'ın sosyal medya
hesaplarına erişebilirsiniz.

ADIM ADIM YÖNETİŞİM

TUTARLILIK: GÜVENİN VE İTİBARIN SESSİZ MİMARİ

Tutarlılık, yönetim ilkeleri arasında çoğu zaman yüksek sesle dile getirilmeyen; ancak etkisi derinden hissedilen temel yapı taşlarından biridir. Bu ilke, sözler ile eylemler arasındaki uyumu, alınan kararların birbirini desteklemesini ve değişen koşullar karşısında bile değerler bütününe sadık kalınmasını ifade eder. Bir kişi, kurum ya da toplum tutarlılığını yitirdiğinde ortaya çıkan ilk sonuç, çoğu zaman görünmez biçimde ilerleyen güven kaybıdır. Bu kayıp anlık bir kırılma şeklinde değil, katman katman biriken bir erozyon süreci olarak yaşanır. Güvenin aşınması başladığında ise onarım süreci, çoğu zaman ilk inşadan daha zahmetli, daha uzun soluklu ve daha fazla emek gerektiren bir yeniden kurma sürecine dönüşür; çünkü kaybedilen şey yalnızca itibar değil, aynı zamanda ilişkilerin dayandığı görünmeyen bağ dokusudur.

Günümüz dünyasında tutarlılık, hızla değişen gündemler ve anlık tepkiler çağında daha da kritik bir hal almıştır. Bilgi akışının yoğunlaştığı, kurumların ve bireylerin sürekli görünür olduğu bir iletişim ekosisteminde, söylem ile pratik arasındaki en küçük uyumsuzluk bile geniş kitleler tarafından fark edilebilmekte ve hızla dolaşıma girebilmektedir. Bu durum, tutarlılığın pasif bir özellik olmaktan çıkarılıp aktif biçimde korunması, izlenmesi ve sürekli beslenmesi gereken stratejik bir değere dönüştürmektedir. Tutarlı olmak, durağan kalmak anlamına gelmez; aksine değişim süreçlerini değerlerle uyumlu şekilde yönetebilme, gerektiğinde yön güncelleyebilme ve bunu yaparken güven zeminini zedelememe becerisini gerektirir.

ADIM ADIM YÖNETİŞİM

Tutarlılığın çoğu zaman "aynı şeyi tekrar etmek" gibi dar bir anlamda yorumlandığı görülür. Oysa asıl mesele, değişen koşullar içinde bile temel ilkelerden kopmamaktır. Örneğin kapsayıcılığı savunan bir kurumun bunu belirli günlerde görünür kılması yeterli değildir; işe alım süreçlerinden kurum içi iletişime, fiziksel erişilebilirlikten karar alma mekanizmalarına kadar her adımda bu ilkenin hissedilmesi gerekir. Değerlerin yalnızca söylem düzeyinde kalması ile pratikte yaşatılması arasındaki fark, paydaşların algısında hızla belirginleşir. Bu fark büyüdükçe kurumun niyetine dair soru işaretleri çoğalır ve kurumsal itibar sessiz fakat derin bir aşınma sürecine girer.

Bu çerçevede tutarlılık, güvenin görünmeyen altyapısı gibidir. Nasıl ki sağlam bir yapının en kritik unsuru çoğu zaman dışarıdan görülmeyen temelse, güven ilişkilerinin de en belirleyici unsuru tutarlı davranış örüntüleridir. İnsanlar ve kurumlar çoğu zaman büyük söylemlerden çok, zaman içinde tekrar eden küçük davranışlara bakarak güven inşa eder. Bu nedenle yönetim perspektifinden bakıldığında tutarlılık, sürdürülebilir güven mimarisinin temel taşı olarak ele alınmalı; kısa vadeli kazanımlar uğruna kolayca göz ardı edilebilecek bir ayrıntı değil, uzun vadeli istikrarın kurucu unsuru olarak değerlendirilmelidir.

Birey Boyutu: Kendimize Karşı Tutarlılık

Bireysel düzeyde tutarlılık, yönetim literatürü açısından ele alındığında, kişinin karar alma süreçlerinde ne kadar ilke temelli hareket edebildiğini gösteren önemli bir göstergedir. Bu çerçevede birey, yalnızca kişisel değerleriyle uyumlu yaşayıp yaşamadığı üzerinden değil; aynı zamanda kararlarının şeffaflığı, hesap verebilirliği ve öngörülebilirliği üzerinden de değerlendirilir. Yönetişim yaklaşımı, bireyi pasif bir özne olarak değil, bulunduğu her yapıda mikro ölçekte yönetim üreten bir aktör olarak konumlandırır. Bu nedenle bireysel tutarlılık, kamusal ve kurumsal güvenin en alt katmanını oluşturan etik altyapılardan biri olarak görülmelidir.

Yönetişim perspektifinde bireysel tutarlılık, kararların keyfilikten uzak olmasıyla yakından ilişkilidir. Bir bireyin benzer durumlarda benzer ilkelere dayanarak karar vermesi, çevresindeki aktörler açısından öngörülebilirlik yaratır. Bu öngörülebilirlik, özellikle ekip çalışmalarında, gönüllülük faaliyetlerinde ve kurumsal yapılarda güvenin hızla oluşmasını sağlar. Buna karşılık kararların duruma göre keskin biçimde değişmesi ya da gerekçesiz yön değiştirmesi, mikro düzeyde güven maliyetini yükseltir. Bu nedenle yönetim temelli bireysel bir duruş, esnekliği korurken ilkesel omurgayı sabit tutabilme becerisini gerektirir.

ADIM ADIM YÖNETİŞİM

Hesap verebilirlik boyutu, bireysel tutarlılığın yönetimle kesiştiği en kritik anlardan biridir. Yönetişim kültüründe birey, aldığı kararların sonuçlarını sahiplenen ve gerektiğinde bu kararları gerekçelendirebilen bir aktör olarak konumlanır. Bu yaklaşım, bireysel güvenilirliği önemli ölçüde artırır. Çünkü insanlar, hatasız bireylerden çok, kararlarının arkasında durabilen ve gerektiğinde öğrenme refleksi gösterebilen bireylere daha fazla güvenme eğilimindedir. Bu bağlamda tutarlılık, hatasızlıkla değil, sorumluluk alma kapasitesiyle birlikte düşünülmelidir.

Şeffaflık ilkesi de bireysel tutarlılığın yönetim boyutunu güçlendiren unsurlardan biridir. Bireyin karar süreçlerini mümkün olduğunca açık gerekçelere dayandırması, çevresindeki kişiler için anlamlandırılabilir bir davranış çerçevesi oluşturur. Özellikle liderlik pozisyonlarında bulunan bireyler için bu durum daha da kritik hâle gelir. Çünkü liderlerin tutarlılığı, yalnızca kendi güvenilirliklerini değil, içinde bulundukları yapının yönetim kalitesini de doğrudan etkiler. Bu nedenle bireysel düzeyde tutarlılık, kişisel bir erdem olmanın ötesinde, kurumsal ve toplumsal yönetimi besleyen stratejik bir kapasite olarak değerlendirilmelidir.

Kurum Boyutu: Söylem ile Eylemin Birlikteliği

Kurumsal düzeyde tutarlılık, en görünür sınavını günlük uygulamalarda verir. Strateji belgeleri, vizyon metinleri ve değer listeleri önemli olmakla birlikte, paydaşların asıl dikkat ettiği alan kurumun zor zamanlarda nasıl davrandığıdır. Özellikle kriz anları, kurumların değerleriyle ne kadar uyumlu hareket ettiğini açığa çıkaran kritik eşiklerdir. Bu anlarda verilen kararlar, uzun yıllar boyunca kurum hafızasında ve kamuoyunun algısında kalıcı izler bırakır; çünkü krizler, kurumsal söylemlerin süzgeçten geçtiği en yoğun test alanlarıdır.

Bir kurumun çalışan odaklı olduğunu ifade etmesi ile çalışan deneyiminin gerçekten bu yönde olması arasında güçlü bir bağ kurulmadığında, iç güven hızla zedelenir. Çalışanlar, söylem ile pratik arasındaki boşluğu en hızlı fark eden paydaş grubudur ve bu farkındalık çoğu zaman sessiz bir motivasyon kaybı olarak kuruma geri döner. Bu boşluk büyüdüğünde kuruma bağlılık azalır, psikolojik güvenlik zayıflar ve kurumsal kültür yüzeysel bir retoriğe dönüşme riski taşır. Güçlü kurumlar, bu riski erken fark edip davranış standartlarını söylemleriyle hizalayabilen kurumlardır.

ADIM ADIM YÖNETİŞİM

Tutarlılık aynı zamanda kurumsal karar alma süreçlerinde öngörülebilirlik yaratır. Paydaşlar, kurumun hangi durumlarda nasıl davranacağını az çok tahmin edebildiklerinde ilişki maliyetleri düşer ve güven temelli etkileşimler güçlenir. Bu durum yatırımcı güveninden çalışan bağlılığına, müşteri sadakatinden paydaş iş birliklerine kadar geniş bir etki üretir. Tutarlı kurumlar uzun vadede daha dayanıklı yapılar kurma eğilimi gösterir; çünkü güven, belirsizlik dönemlerinde kurumu ayakta tutan görünmez bir sermaye işlevi görür.

Yönetişim perspektifinden bakıldığında kurumsal tutarlılık; hesap verebilirlik, şeffaflık ve adillik ilkeleriyle doğrudan ilişkilidir. Kararların gerekçelerinin açık olması, benzer durumlarda benzer standartların uygulanması ve istisnaların keyfî biçimde çoğalmaması kurumsal güveni besleyen temel unsurlardır. Bu bağlamda tutarlılık, kurumsal itibarın görünmeyen omurgası olarak değerlendirilebilir ve sürdürülebilir yönetim mimarisinin merkezinde konumlandırılmalıdır.

Toplum Boyutu: Güvenin İnşası

Toplumsal ölçekte tutarlılık, ortak yaşamın sürdürülebilirliği açısından belirleyici bir rol oynar. Hukukun üstünlüğü, eşitlik ve adalet gibi ilkelerin her koşulda geçerli olduğu yönündeki kolektif inanç, toplumların istikrar kapasitesini doğrudan etkiler. Kuralların kişiye, zamana ya da duruma göre esnetildiği algısı yaygınlaştığında, toplumsal güven hızla aşınır ve kamusal düzenin meşruiyet zemini zayıflamaya başlar. Bu nedenle toplumsal tutarlılık, soyut bir ilke değil, günlük hayatın işleyişini belirleyen somut bir güven mekanizmasıdır.

Toplumsal yalnızca yazılı düzenlemelerle değil, gündelik deneyimlerle öğrenir. İnsanlar benzer durumlarda farklı muamele gördüklerini düşündüklerinde, sistemin öngörülebilirliğine dair inançları zayıflar ve bu zayıflama zamanla davranış kalıplarına yansır. Katılım davranışlarında geri çekilme, kamusal sorumluluklardan uzaklaşma ve kurumsal yapılara mesafe koyma gibi eğilimler güçlenebilir. Bu nedenle toplumsal düzeyde tutarlılık, demokratik katılımın ve sosyal dayanışmanın görünmeyen taşıyıcı kolonlarından biri olarak düşünülmelidir.

ADIM ADIM YÖNETİŞİM

Sosyolojik açıdan tutarsızlık, kolektif hafızada birikimli izler bırakır ve bu izler çoğu zaman kuşaklar arası aktarımla güçlenir. "Kurallar duruma göre değişir" düşüncesinin yerleştiği toplumlarda kurumsal reformlar bile beklenen güven artışını kısa sürede üretemeyebilir. Bu nedenle toplumsal tutarlılık, yalnızca bugünün değil, geleceğin de sosyal sermayesini belirleyen kritik bir değişkendir. Güvenin yeniden inşası mümkün olsa da, bunun uzun soluklu ve çok katmanlı bir çaba gerektirdiği unutulmamalıdır.

Sivil toplumun, medyanın ve bireylerin bu süreçteki rolü büyüktür. Tutarlılık talebi aşağıdan yukarıya güçlendikçe, kurumsal davranış standartları da buna uyum sağlama eğilimi gösterir. Bu yönüyle tutarlılık, toplumun tüm aktörlerinin ortak sorumluluk alanına giren dinamik ve sürekli yeniden üretilen bir süreçtir. Güçlü toplumlar, bu talebi canlı tutabilen ve değerler ile pratik arasındaki mesafeyi sürekli denetleyebilen toplumlardır.

Tutarlılığın Sessiz Gücü

Tutarlılık çoğu zaman dramatik çıkışlarla değil, tekrar eden küçük davranış örüntüleriyle inşa edilir. Bu nedenle etkisi yavaş birikse de kalıcılığı yüksektir ve güven mimarisinin en sağlam katmanlarından birini oluşturur. Bir kişi ya da kurum uzun süre boyunca öngörülebilir ve değer odaklı davrandığında, çevresinde görünmez fakat güçlü bir güven alanı oluşur. Bu alan, belirsizlik ve kriz dönemlerinde koruyucu bir tampon işlevi görerek ilişkilerin tamamen kopmasını engelleyebilir.

Ne var ki güvenin doğası kırılmandır. Yıllar içinde inşa edilen itibar, tek bir belirgin tutarsızlıkla ciddi biçimde zarar görebilir ve bu zarar çoğu zaman beklenenden daha geniş bir etki yaratır. Bu durum, tutarlılığın süreklilik isteyen bir dikkat ve özen hâli olduğunu gösterir. Değerler, politikalar ve pratikler arasındaki uyumu korumak bilinçli bir farkındalık, kurumsal hafıza ve etik hassasiyet gerektirir.

Yönetişim bakış açısından tutarlılık, uzun vadeli düşünme kapasitesiyle yakından ilişkilidir. Kısa vadeli kazanımlar uğruna değerlerden ödün verildiğinde, ortaya çıkan maliyet çoğu zaman gecikmeli biçimde görünür ve bu gecikme yanıltıcı bir rahatlık hissi yaratabilir. Oysa tutarlı aktörler, anlık fayda ile uzun vadeli güven arasındaki dengeyi gözeterek hareket eder. Bu yaklaşım, sürdürülebilir itibarın ve kurumsal dayanıklılığın temelini oluşturur.

Sonuç olarak tutarlılık; bireyin karakterinde, kurumun kültüründe ve toplumun normlarında kök saldıgında gerçek etkisini gösterir ve güven ekosisteminin en sağlam katmanlarından birini oluşturur. Gürültülü vaatlerden çok, sessiz sürekliliklerle büyüyen bu ilke, yönetişimin en görünmeyen fakat en belirleyici mimarlarından biri olmayı sürdürmektedir. Uzun vadeli güven ve istikrar arayan her yapı için tutarlılık, yön gösteren temel bir pusula niteliği taşımaya devam edecektir.

SAĞLIK

Bilinçli Tercihler, Güçlü Yaşamlar

28 ŞUBAT NADİR HASTALIKLAR GÜNÜ: GÖRÜNMEYENİ GÖRMEK, DAĞINIK OLANI BİRLEŞTİRMEK

Toplumda az görülen hastalıklar çoğu zaman kamusal gündemin kıyısında kalır. Oysa az görülmeleri, sınırlı olduğu anlamına gelmez. Dünya Sağlık Örgütü, nadir hastalıkları 2.000 kişiye bir ya da daha düşük sıklıkta görülen hastalıklar olarak tanımlar. Küresel ölçekte yapılan çalışmalar, dünyada 7.000-8.000 arasında nadir hastalık bulunduğunu ortaya koyuyor. Sayılar ilk bakışta dağınık ve soyut görünebilir fakat bu tabloya insan hikayeleri eklendiğinde mesele çok daha somut bir hal alır.

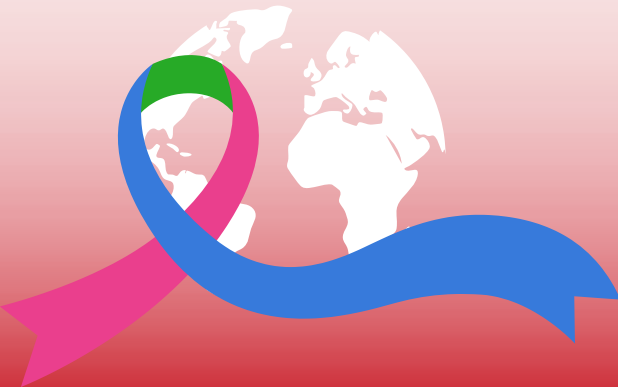

Bugün dünyada yaklaşık 300-400 milyon kişinin en az bir nadir hastalıkla yaşadığı tahmin ediliyor. Türkiye'de bu sayının yaklaşık 8 milyon olduğu ifade ediliyor. Yani her biri ayrı ayrı "nadir" olan bu hastalıklar, toplumda oldukça geniş bir topluluğu etkiliyor. Bu gerçek, nadir hastalıkların aslında kamusal sağlık politikalarının merkezinde yer alması gerektiğini gösteriyor. 28 Şubat Nadir Hastalıklar Günü, tam da bu nedenle, görünmeyi görünür kılmak ve sessiz kalan deneyimleri ortak bir zemine taşımak için önemli bir eşik niteliği taşıyor.

Nadir Ama Yalnız Değil: Tanı Sürecinin Zorluğu

Nadir hastalıkların büyük bir kısmı genetik kökenlidir ve önemli bir bölümü çocukluk çağında ortaya çıkar. Yapılan çalışmalar, bu hastalıkların yaklaşık %75'inin çocukların etkilediğini gösteriyor. Bu durum, konuyu sağlık sisteminin ötesine taşıyarak eğitim, sosyal hizmetler ve aile politikalarıyla da doğrudan ilişkilendiriyor.

En temel sorunlardan biri, doğru ve zamanında tanıya ulaşma sürecidir. Nadir hastalıkların belirleyicileri çoğu zaman başka hastalıklarla karıştırılabilir. Tanı süreci yıllarca sürebilir; aileler farklı şehirlerde, farklı uzmanlara başvurmak zorunda kalabilir. Bu durum ekonomik yükün yanı sıra psikolojik yıpranmayı da beraberinde getirir. Tanı geciktikçe tedavi seçenekleri daralabilir, hastalığın seyri ağırlaşabilir.

SAĞLIK

Bilinçli Tercihler, Güçlü Yaşamlar

"Doğru tanı ilk adımdır." vurgusu, literatürde sıkça karşımıza çıkmaktadır. Çünkü tanı, yalnızca tıbbi bir etiket değildir; bireyin ve ailenin yaşamını yeniden planlayabilmesi adına bir başlangıç noktasıdır. Eğitim hakkından sosyal desteklere, rehabilitasyon hizmetlerinden psikolojik danışmanlığa kadar pek çok alanda hak arayışının kapısını aralar. Bu nedenle nadir hastalıklara ilişkin farkındalık çalışmaları, hekimlerin ve sağlık çalışanlarının bilgi düzeylerini artırmanın ötesinde, sistemin bütününe kapsayan bir dönüşümü gerektirir.

Multidisipliner Yaklaşım: Parçalı Çözümlerden Bütüncül Politikalara

Nadir hastalıkların etkili yönetimi için multidisipliner bir yaklaşımın gerekliliği sıklıkla vurgulanır. Bu yaklaşım, hekimlerin, hemşirelerin ve genetik uzmanlarının yanı sıra psikologların, sosyal hizmet uzmanlarının, eğitimcilerin ve hukukçuların da sürece dahil olmasını ifade eder. Çünkü nadir hastalıklar, bireyin bedenini etkilediği kadar sosyal çevresini, eğitim hayatını ve ekonomik koşullarını da dönüştürür.

Örneğin kronik bir nadir hastalıkla yaşayan bir çocuğun eğitim süreci, esnek düzenlemeler ve destek hizmetleri olmadan sürdürülebilir olmayabilir. Ailenin bakım yükü arttıkça iş yaşamı sekteye uğrayabilir. Bu tablo, sosyal politika araçlarının devreye girmesini zorunlu kılar. Multidisipliner yaklaşım, farklı kurumların ve uzmanlık alanlarının eşgüdüm içinde çalışmasını gerektirir. Aksi halde her kurum kendi alanında çözüm üretirken, birey bütüncül bir destekten mahrum kalır.

Bu bağlamda yönetim perspektifi önem kazanır. Yönetişim; devlet, sivil toplum, akademi ve özel sektör arasında iş birliğini esas alır. Nadir hastalıklar alanında veri paylaşımı, araştırma destekleri, hasta kayıt sistemleri ve ilaç geliştirme süreçleri, çok paydaşlı bir iş birliği modeliyle daha etkili biçimde yürütülebilir. Şeffaflık, hesap verebilirlik ve katılımcılık ilkeleri, bu sürecin temelini oluşturur.

Farkındalık Neden Hayati?

Nadir hastalıklar, adından da anlaşılacağı üzere görünürlük sorunu yaşar. Toplumda az bilinmesi, bireylerin sosyal hayatta yanlış anlaşılmasına ya da dışlanmasına yol açabilir. Oysa farkındalık, damgalamayı azaltmanın ve toplumsal dayanışmayı güçlendirmenin en etkili yollarından biridir.

28 Şubat Nadir Hastalıklar Günü, bu nedenle sembolik bir tarih olmanın ötesine geçer. Medyada yer alan haberler, sosyal medya kampanyaları, akademik paneller ve sivil toplum etkinlikleri aracılığıyla konu geniş kitlelere taşınır. Bu görünürlük, karar vericiler üzerinde politika geliştirme yönünde bir baskı oluşturabilir. Ayrıca nadir hastalıklarla yaşayan bireyler için "yalnız değilim" duygusunu pekiştirir.

SAĞLIK

Bilinçli Tercihler, Güçlü Yaşamlar

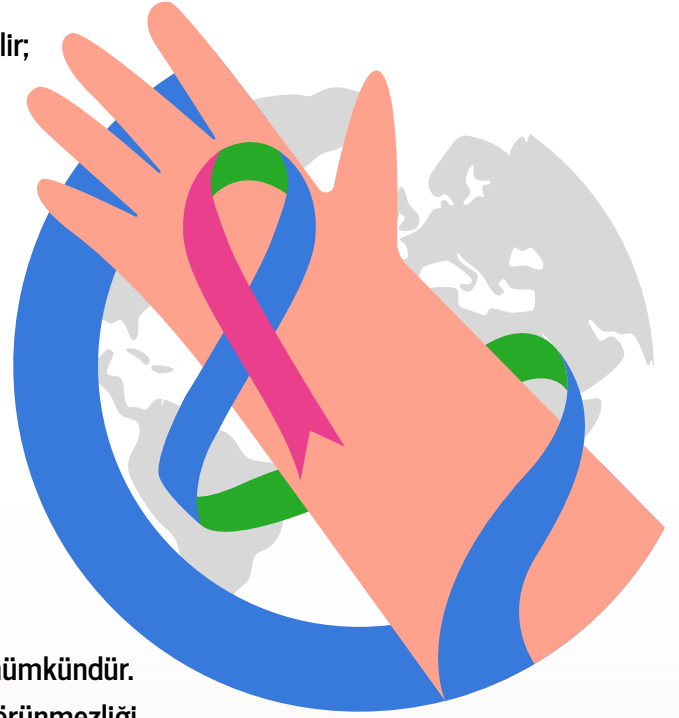

Türkiye’de faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları, hasta dernekleri ve gönüllü platformlar, hem bilgilendirme hem de hak savunuculuğu alanında önemli bir rol üstlenmektedir. Bu yapılar, bireylerin deneyimlerini kamusal alana taşıyarak politika süreçlerine katkı sunar. Akademik çalışmaların artması ve üniversitelerde bu alana yönelik araştırmaların desteklenmesi de bilgi üretimini güçlendirir.

Ortak Sorumluluk, Ortak Gelecek

Nadir hastalıklar, sayısal olarak düşük sıklıkta görülebilir; ancak toplumsal etkileri geniştir. Dünya genelinde yüz milyonlarca insanı etkileyen bu alan, sağlık sistemlerinin kapsayıcılığını ve sosyal politikaların adaletini test eden bir ölçüt niteliği taşır. Doğru tanı süreçlerinin güçlendirilmesi, multidisipliner ekiplerin yaygınlaştırılması ve hak temelli bir yaklaşımın benimsenmesi, atılması gereken temel adımlar arasında yer alır.

28 Şubat, bir takvim günü olmanın ötesinde, ortak bir sorumluluğu hatırlatır. Nadir hastalıklarla yaşayan bireylerin sağlık, eğitim ve sosyal yaşama eşit ve adil biçimde erişebilmesi, güçlü bir yönetim anlayışıyla mümkündür. Farkındalık, bilgi ve dayanışma arttıkça, nadir olanın görünmezliği azalır; böylece daha kapsayıcı ve adil bir topluma doğru ilerleriz. Çünkü sağlıklı bir toplum, en kırılgan üyelerinin ihtiyaçlarını gözetebildiği ölçüde güçlüdür.

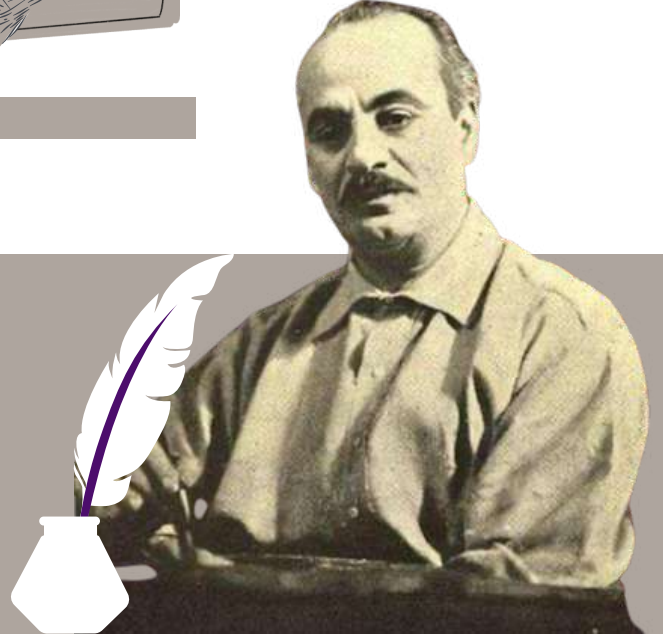
KÜLTÜR SANAT EDEBİYAT

KÜLTÜR & SANAT

HALİL CİBRAN: AFORİZMALAR BİLGESİ

Halil Cibran (Khalil Gibran) (1883, Lübnan - 1931, ABD), Osmanlı İmparatorluğu yönetimindeki Lübnan'da doğmuş, yaşamının büyük bir kısmını Amerika Birleşik Devletleri'nde geçirmiş ressam, roman yazarı, şair ve filozoftur. Gerek kendi içsel çatışmaları gerekse yaşadığı dönemin toplumsal ve siyasi çalkantıları, onun edebi kişiliğini ve hayata bakış açısını derinden şekillendirmiştir.

Cibran'ın eserlerini kaleme aldığı 19. yüzyılın sonları ve 20. yüzyılın başları, Orta Doğu'da, özellikle Lübnan'da büyük buhranların yaşandığı bir dönemdir. Dürziler ve Maruniler arasındaki iç savaş benzeri çatışmalar, ekonomik zorluklar ve siyasi çekişmeler yüzünden yüz binlerce insan Amerika kıtasına göç etmek zorunda kalmıştır. Cibran da 1895'te ailesiyle birlikte Boston'a göç ederek Arap Göç Edebiyatı'nın (Mehcer Edebiyatı) en önemli kurucularından ve temsilcilerinden biri olmuştur.

Bu dönemde Doğu'daki feodal yapı, kilisenin ikiye bölünmüşlüğü ve kadının toplumda bir "kurban" olarak ezilmesi, Cibran'ın kabına sığmayan, hırçın ve başkaldıran ruhunu beslemiştir. O, sadece lirik bir şair değil; aynı zamanda William Blake, Nietzsche ve Rousseau gibi Batılı düşünürlerin isyankâr ruhuyla Doğu'nun mistisizmini harmanlayan bir düşündürdür.

"Doğu'da bidat ve gelenek çoktur. Bu da Doğu'nun harap oluşunun ve çöküşünün sebebidir" diyerek coğrafyasının hastalıklarına körü körüne boyun eğmeyi reddetmiştir.

"HER İNSAN İÇİNDE İKİ VARLIK
BARINDIRIR: BİRİ KARANLIKTAYANIK,
ÖBÜRÜ IŞIKTA UYUYAN."

KÜLTÜR SANAT EDEBİYAT

KÜLTÜR & SANAT

Hayata Bakış Açısı ve Felsefesi

Cibran'ın felsefesinin temelinde, Batı'nın bireyci "ben" anlayışından ziyade Doğu felsefesinin "biz'i ve varlığın özündeki hakikati arama çabası yatar . Ancak o, bu hakikati ararken toplumsal normlara körü körüne itaat etmez. Eserlerinde sıkça işlediği aşk, ölüm, doğa ve ruhsal özgürlük temaları, onun insana ve evrene bakışını özetler.

Cibran'a göre insanı değerli kılan, onun yüzeysel kimliği veya başardıkları değil, başarmak istedikleri ve içinde sakladıklarıdır. Bir insanı gerçekten anlamak için onun sustuklarına kulak vermek gerektiğine inanır:

"Bir insan sana açıldığı kadar değil; içinde sakladığı, sana açılmadığı kadardır. Bu yüzden onu anlamak istiyorsan ne söylediğine değil, ne söylemediğine kulak vermeye çalış."

"İnsanın değeri elde ettiklerinde değil, neleri elde etmeyi arzuladığındadır."

KÜLTÜR SANAT EDEBİYAT

KÜLTÜR & SANAT

Cibran, insanın evrenle olan bağına ritmik ve ayrılmaz bir bütünlük olarak görür. İnsanın sınırlarını evrenin sonsuzluğuyla birleştirir. "Kum ve Köpük" adlı eserinde zamanın geçiciliğine karşı ruhun kalıcılığını şöyle resmeder:

"Sonsuza kadar yürüyorum bu kıyılarda,
kumla köpüğün arasında. Yükselen
dalgalar izlerimi silecek ve rüzgâr köpüğü
üförecektir. Ama denizle kıyı hep var olacak
sonsuz kadar."

"Dün bana, hayat dairesinde kararsızca
dalgalanan bir zerreymişim gibi gelirdi. Oysa
bugün, çok iyi biliyorum ki o dairenin ben
kendisiyim. Ve düzenli zerreleriyle hayat,
bütünüyle bende devinmektedir."

Cibran için ölüm bir yok oluş ya da son değildir; aksine, ölüm yeni bir başlangıca ve evrensel ruha kavuşmaya atılan bir adımdır. Reenkarnasyona ve doğanın döngüsellğine inanan yazar, yaşam ile ölümü bir bütün olarak ele alır:

"Yaşam ve ölüm birdir. Nasıl ki nehir ve
deniz birse."

"Ölüm, yokluk değildir. Sadece bir
yaşamdan başka bir yaşama geçiştir."

KÜLTÜR SANAT EDEBİYAT

KÜLTÜR & SANAT

Böylece döneminde Halil Cibran, içine doğduğu çağın adaletsizliklerine, savaşlarına ve sömürü düzenine karşı kalemiyle savaş açmış bir bilgedir. Ele aldığı metinlerde okura her zaman bir "katharsis" (arınma) yaşatmayı amaçlamış; kendi hırçınlığını ve yaralarını kelimelerle tedavi ederken, yüzyıllar sonrasında bile insan ruhunu yıkamayı başaran evrensel aforizmalar bırakmıştır.

Cibran sadece usta bir yazar ve düşünür değil, aynı zamanda başarılı ve üretken bir ressamdır. Sanata olan yeteneği henüz okul yıllarında öğretmeni tarafından fark edilmiş ve Cibran, yaratıcılığını destekleyen ünlü ressam ve fotoğrafçı Fred Holland Day ile tanıştırılmıştır. Yirmili yaşlarında resim yapmaya başlayan yazarın çizimleri, ilk olarak 1904 yılında Boston'da Fred Holland Day'in stüdyosunda sergilenmiştir.

"KEDERİN YA DA
SEVİNCİN
BÜYÜDÜĞÜNDE,
DÜNYA GÖZÜNDE
KÜÇÜLÜR."

KÜLTÜR SANAT EDEBİYAT

KÜLTÜR & SANAT

Bu sergi onun hayatında bir dönüm noktası olmuş; ömür boyu kendisine hamilik yapacak olan hayırsever Mary Haskell ile burada tanışmıştır. Haskell'in müdürü olduğu okulda Cibran için ikinci bir sergi daha açılmış ve yine onun sağladığı mali destek sayesinde Cibran, sanat eğitimini daha da ileriye taşımak için 1908 yılında Paris'e gitmiştir. Paris'te geçirdiği 1908-1910 yılları arasında köklü sanat kurumları olan Académie Julian ve École des Beaux-Arts'ta (Paris Güzel Sanatlar Akademisi) eğitim görmüştür.

Onun ressam kimliği, yazar kimliğinden bağımsız düşünülemez; zira sanatı edebi üslubuna doğrudan yansımıştır. Eserlerinde duygu ve düşüncelerini sık sık bir ressam edasıyla, renkler ve imgelerle tasvir eder; öyle ki pek çok şiirini okuyan kişi kendini adeta canlı bir tablonun önünde duruyormuş gibi hisseder.

KÜLTÜR SANAT EDEBİYAT

EDEBİYAT

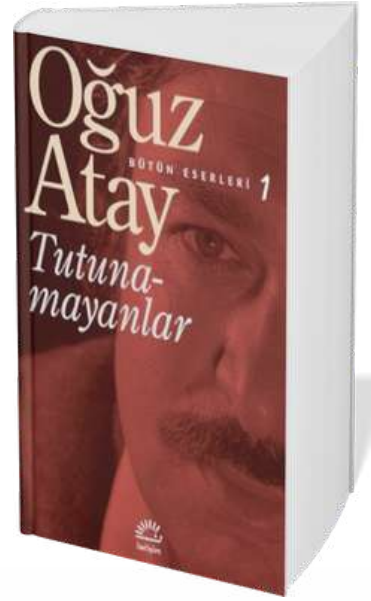

TUTUNAMAYANLAR'DA YABANCILAŞMA VE İÇSEL MONOLOG: MODERN BİREYİN ÇATIŞMASI

Edebiyatın Toplumsal ve Bireysel Rolü

Oğuz Atay, Türk edebiyatında modernizmin en belirgin temsilcilerinden biridir. Tutunamayanlar, yalnızca bir roman değil, aynı zamanda bireyin toplumla olan çatışmasını ve içsel yabancılaşmayı derinlemesine ele alan bir başyapıttır. Atay'ın karakterleri, modern hayatın dayattığı rollerle sürekli bir gerilim içindedir ve bu durum okuyucuya hem psikolojik hem toplumsal bir çözümleme sunar.

Romanın en dikkat çekici yönlerinden biri, karakterlerin iç dünyasına doğrudan erişim sağlayan bilinç akışı tekniğidir. Bu yöntem, okuyucuyu yalnızca bir hikâyenin içine çekmekle kalmaz, aynı zamanda karakterlerin duygusal ve düşünsel karmaşasını birebir yaşatır. Atay'ın dili, mizahı ve eleştirel bakışı bir araya geldiğinde, modern bireyin yalnızlığını ve toplumla olan çatışmasını etkili biçimde ortaya koyar. Bu yazıda, Tutunamayanlar'ın temel temaları, dil ve üslup özellikleri ile karakter çözümlemeleri incelenecektir.

Toplumsal Çatışma ve Karakter Analizi

Atay'ın romanındaki karakterler, modern hayatın dayattığı normlarla bireysel arzular arasında sıkışmış durumdadır. Selim Işık, romanın merkezindeki karakter, hayatın sıradan beklentilerini reddeden bir figür olarak karşımıza çıkar. Kariyer, evlilik ve sosyal uyum gibi toplumsal roller, Selim'in kendi kimliğini oluşturma çabasıyla çatışır.

KÜLTÜR SANAT EDEBİYAT

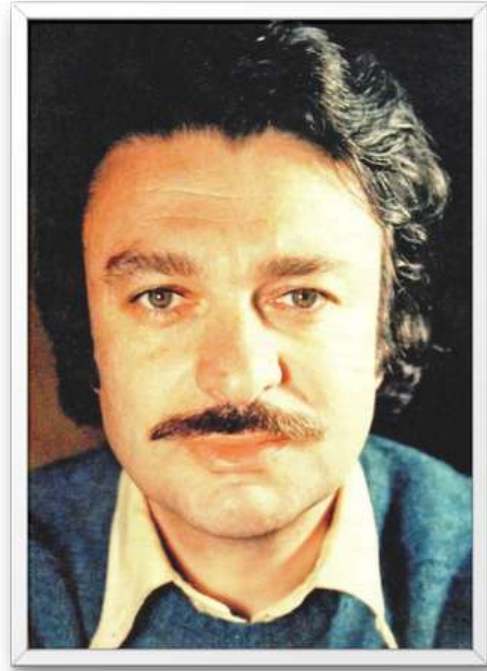
EDEBİYAT

Roman boyunca Selim'in iç monologları, onun psikolojik derinliğini ve toplumsal uyumsuzluğunu gözler önüne serer. Okuyucu, karakterin zihninde dolaşırken, modern bireyin yalnızlığını ve karmaşık duygularını doğrudan deneyimler. Bu yönüyle Tutunamayanlar, bireysel yabancılaşmayı hem birey hem toplum perspektifiyle ele alan bir eserdir.

Tutunamayan karakterler yalnızca bireysel değil, toplumsal bir eleştiri taşır. Atay, toplumun dayattığı normlar ile bireyin özgürlüğü arasındaki çatışmayı, mizahi ve trajik bir üslupla harmanlar. Bu yaklaşım, romanı hem psikolojik bir çözümleme hem de toplumsal bir eleştiri metni hâline getirir.

Dil ve Üslup: Bilinç Akışı ve Metaforlar

Tutunamayanlar'ın en güçlü yanlarından biri, Atay'ın dili ve üslup seçimleridir. Parçalı cümleler, tekrar eden ifadeler ve metaforik anlatımlar, karakterlerin içsel karmaşasını ve psikolojik derinliğini yansıtır. Örneğin Selim'in kendi kimliğini sorguladığı bölümlerde kullanılan imgeler, okuyucunun karakterle empati kurmasını sağlar ve metne katmanlı bir anlam kazandırır.

Romanın dilindeki ironi ve kara mizah, trajik durumları bile düşündürücü bir şekilde sunar. Atay, bireysel ve toplumsal yabancılaşmayı bu yöntemle hem vurgular hem de okuyucuya düşündürür. Modern edebiyatın önemli tekniklerinden biri olan bireyin iç dünyasını toplumsal bağlamla ilişkilendirme, Tutunamayanlar'da başarıyla uygulanmıştır.

Ayrıca romanın yapısal özellikleri de dikkat çekicidir. Atay, klasik anlatı yapısını kırarak, okuyucuyu metin içinde ve metin dışında sorgulamaya iter. Karakterlerin düşüncelerine doğrudan erişim sağlayan bilinç akışı tekniği, romanı sadece bir hikâye anlatımı olmaktan çıkarıp bir deneyim hâline getirir.

KÜLTÜR SANAT EDEBİYAT

EDEBİYAT

Modern Birey ve Yabancılaşma

Tutunamayanlar, modern bireyin toplum içindeki yabancılaşmasını farklı açılardan ele alır. Karakterlerin yalnızlığı, başarısızlık korkusu ve kimlik bunalımı, modern insanın içsel çatışmasını somut bir şekilde gösterir. Selim Işık, hem idealist hem de başarısız bir figür olarak değerlendirilebilir; ancak esas trajedi, bireyin kendiyile ve toplumla uzlaşamamasıdır.

Atay, roman boyunca okuyucuya yalnızca karakterleri sunmakla kalmaz; aynı zamanda toplumun dayattığı normları ve bireysel özgürlüğü sorgular. Bu bağlamda, Tutunamayanlar hem psikolojik hem toplumsal çözümleme yapabilen nadir eserlerden biri olarak öne çıkar.

Roman, modern bireyin kimlik arayışı ve toplumsal uyumsuzluğunu evrensel bir düzeyde ele almasıyla da önemlidir. Bu yönüyle Tutunamayanlar, sadece Türk edebiyatında değil, dünya edebiyatında da modern insanın psikolojik portresini başarılı bir şekilde çizen eserler arasında sayılabilir.

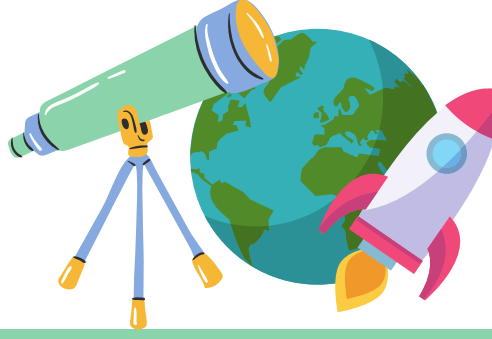
Edebiyatın Evreninde Tutunamayanlar

Atay'ın romanı, yalnızca bir bireyin hikâyesi değil, aynı zamanda bir dönemin ve toplumun eleştirisidir. Karakterlerin içsel monologları, bilinç akışı ve dil oyunları, modern bireyin karmaşasını okuyucuya etkili bir şekilde aktarır. Edebiyatın bireyi ve toplumu anlama kapasitesi, Tutunamayanlar üzerinden net bir biçimde görülebilir.

Gazete okuyucusu için bu analiz, modern edebiyatın hem bireyi hem de toplumu yorumlama gücünü gösterir. Atay'ın dili, üslubu ve karakter derinliği, romanı sadece okunması gereken bir metin değil, aynı zamanda tartışma ve düşünce yaratacak bir kaynak hâline getirir.

Tutunamayanlar, modern bireyin toplumsal ve içsel çatışmalarını derinlemesine ele alan, hem Türk edebiyatında hem de dünya edebiyatında önemli bir eser olarak değerlendirilebilir. Atay, yalnızca bir hikâye anlatıcısı değil, aynı zamanda insan ruhunun karmaşıklığını ve toplumla ilişkisini ustalıkla analiz eden bir yazardır.

BİLİM ADASI

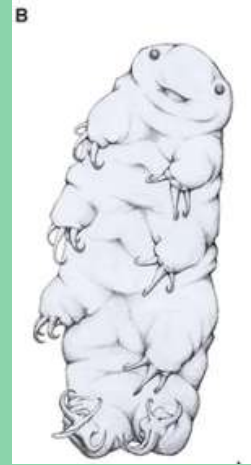
GERİ DÖNEBİLİRİM, SADECE BİRAZ SUSUZ KALDIM: TARDIGRADLARIN EKSTREM YAŞAMI

1773 yılında Tardigradları ilk keşfeden Alman zoolog Johann August Ephraim Goeze, bu canlıları izlediğinde yürüyüşlerini bir ayının hantal ve paytak adımlarına benzetmiş ve onlara Küçük Su Ayısı adını vermiştir. Tardigradlar, 300 ile 700 mikrometre arasındaki oldukça küçük boyutlarına rağmen doğanın en dirençli canlıları olarak tanınıyor. Sekiz bacaklı bu mikroskobik omurgasızlar, dünya çapında yaklaşık 1.300 farklı türle Everest'in zirvesinden okyanusun en derin çukurlarına kadar her yerde karşımıza çıkabiliyor.

Kaynak: ColdSpringsHarborProtocols

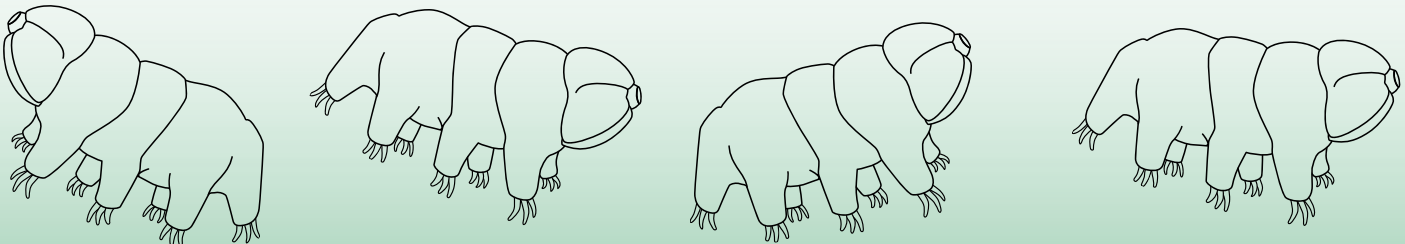

a) Streomikroskop altında fotoğrafı çekilen, tardigrada şubesinden bir diğer tür olan Hypsibius exemplaris

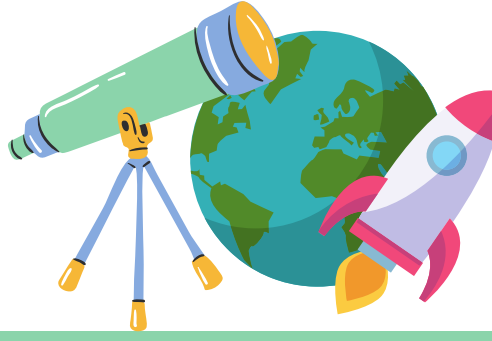

b) anlaşılabilirlik sağlamak adına H. exemplaris'in illüstrasyonu

Dışarıdan bakıldığında oldukça yumuşak duran bu canlılar, aslında sert bir kütikülle kaplıdır. Büyümek için bu sert dış iskeleti düzenli olarak döken tardigradların her ayağında, zeminlere ve bitkilere tutunmalarını sağlayan dört ila altı adet keskin pençe bulunur. Ağız yapılarındaki özel aparat ise mikroskobik düzeydeki besinleri almalarına olanak tanır. Kalp ve akciğerleri olmasa da beyin, göz ve gelişmiş bir sindirim sistemine sahip olan bu canlılar, biyolojik olarak oldukça karmaşık bir yapı sergiler.

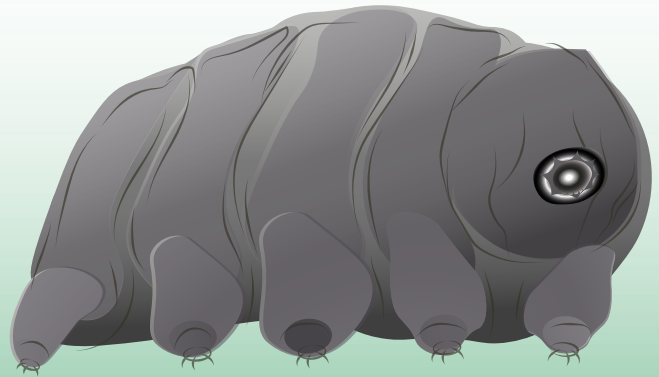
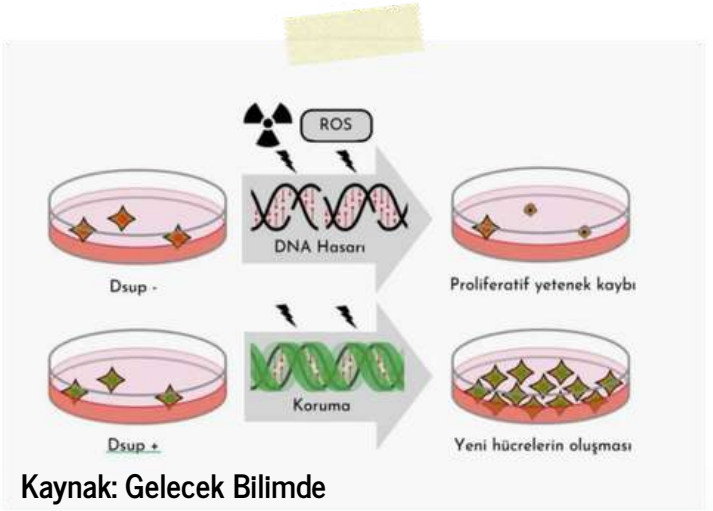

BİLİM ADASI

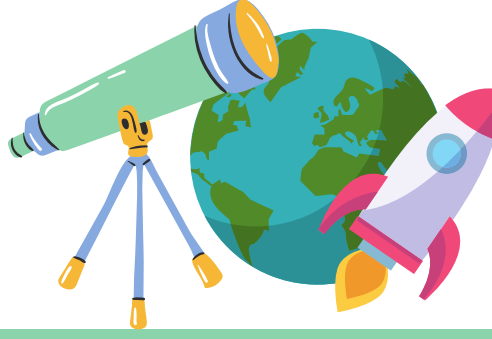

Tardigradları asıl ilginç yapan, ekstrem koşullara karşı geliştirdikleri kriptobiyoz durumudur. Eğer ortamdaki su tükenirse veya koşullar ölümcül hale gelirse, tardigrad bir karar vermez; vücudu otomatik olarak bir tasarruf moduna girer. Fiziksel olarak Vücudundaki suyu dışarı atarak %3 seviyesine kadar düşürür, uzuvlarını içeri çeker ve küçük bir top haline gelir. Bu evrede devreye giren ve sadece tardigradlara özgü olan TDP (Tardigrade Disordered Proteins) proteinleri, hücre içini sert, camsı bir matrisle doldurur. Bu camlaşma süreci, DNA'nın ve organellerin fiziksel olarak parçalanmasını önleyen bir iç iskelet oluşturur. Bu yarı-ölü modda metabolizma hızı neredeyse sıfıra iner. Böylece -272 derecedeki dondurucu soğuktan 150 derecelik bir sıcaklığına kadar her türlü dış etkenden, zarar görmeden yaşayabilirler.

2016 yılında *Ramazzottius varieornatus* türü üzerinde yapılan araştırmalar, bu canlıların radyasyona nasıl meydan okuduğunu ortaya koydu. Dsup (Damage Suppressor) proteini, hücre çekirdeğindeki DNA'ya bir kalkan gibi bağlanarak X-ışınlarının neden olduğu hasarı yarı yarıya azaltır. Laboratuvar ortamında insan hücrelerine aktarılan bu proteinin, bizim hücrelerimizi de radyasyona karşı daha dirençli hale getirdiği gözlemlenmiştir. Bu keşif, gelecekte astronotların uzay radyasyonundan korunması veya kanser hastalarının radyoterapi sürecinde sağlıklı hücrelerinin korunması adına büyük bir umut vaat ediyor.

BİLİM ADASI

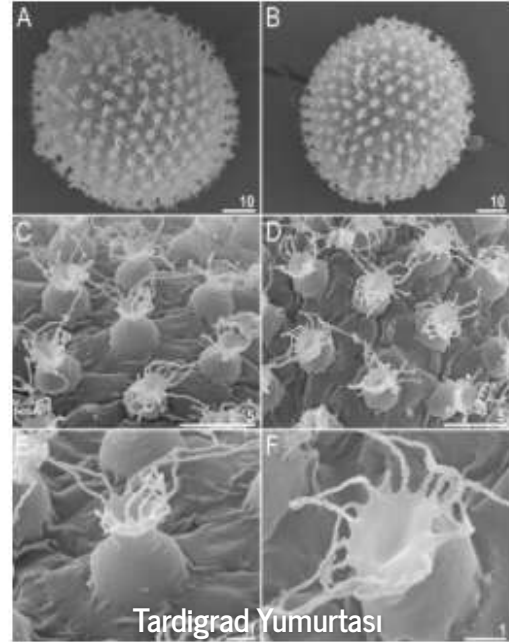

Tardigradlar, 2007 yılında Avrupa Uzay Ajansı'nın (ESA) TARDIS projesiyle uzay boşluğuna gönderilen ilk hayvanlar oldu. Korumasız bir şekilde 10 gün boyunca vakum ve kozmik radyasyona maruz kalan su ayıları, Dünya'ya döndüklerinde hiçbir şey olmamış gibi canlanmakla kalmadı, üreme yeteneklerini de korudu. Hatta laboratuvarlarda yapılan gaz tabancası deneylerinde, kum torbalarına mermi hızıyla ateşlendiklerinde bile hayatta kalmayı başardılar.

Aktif oldukları dönemde sadece 3 ila 30 ay yaşayan bu canlılar, kriptobiyoz sayesinde bu süreyi on yıllara yayabilirler. Üstelik bir eşe ihtiyaç duymadan, kendi kopyalarını üreterek (partenogenez) tek bir bireyden koca bir koloni kurabilirler.

Mikrobiyolog Ralph Schill'in deyimiyle; Dinozorların ortaya çıkışına ve yok oluşuna tanıklık etmiş bir türden bahsediyoruz.

Asteroit çarpmaları, süpernova patlamaları veya gama ışını patlamaları gibi dünyayı yok edebilecek felaketlerde insanların hiç şansı yokken, tardigradlar bu gezegeni en son terk edecek canlılar olmaya adaylar.

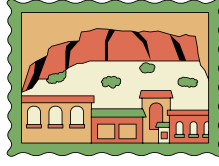

Tardigrad Yumurtası

ANADOLU

HER BİR KÖŞESİNDE BİN CEVHER

ANADOLU'NUN PROTEİN LİFİ: CİVİL PEYNİRİ

Anadolu'nun yerel ürünleri, yalnızca geleneksel tarifleri değil; aynı zamanda doğa, iklim ve insan emeğinin birleştiği bir noktadır. Erzurum Civil Peyniri, sade görünmesine rağmen güçlü bir üretim bilgisi gerektirir. Bu peynirin oluşum süreci, gıda biliminin temel prensipleriyle açıklanabilecek doğal aşamalardan oluşmaktadır.

Coğrafyanın Lezzete Etkisi

Bir peynirin karakteri, kullanılan sütün kalitesini taşır. Erzurum'un yüksek rakımı ve zengin mera bitkileri, hayvanların beslenmesini doğrudan etkiler. Çeşitli dağ otlarıyla beslenen hayvanların sütü, aroma bakımından daha zengin bir yapıya sahip olur. Sütün içeriğindeki protein ve mineral dengesi, peynirin hem dokusunu hem de tadını belirler. Bu nedenle Civil Peynirinin lezzeti yalnızca tarifteki malzemeleri değil, bulunduğu coğrafyayı da içinde taşır.

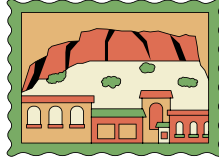
Civil Peyniri'nin Üretimi

Peynir üretiminde ilk önemli adım mayalanmadır. Süte eklenen maya sayesinde süt katılaşır ve teleme oluşur. Bu süreçte doğal bakteriler laktozu parçalayarak asit üretir. Asit miktarının artması, sütün protein yapısını değiştirir ve katı bir yapı ortaya çıkar. Bu dönüşüm kontrollü bir fermantasyon sürecidir. Fermantasyon yalnızca yapıyı değiştirmez; aynı zamanda ürünün dayanıklılığını artırır. Asidik ortam, zararlı mikroorganizmaların gelişimini sınırlar. Böylece hem güvenli hem de besleyici bir ürün elde edilir.

ANADOLU

HER BİR KÖŞESİNDE BİN CEVHER

Bu aşama, fiziksel bir değişim gibi görünse de aslında proteinlerin moleküler düzeyde yeniden şekillenmesi şeklinde açıklanır. Bunun sonucu olarak peynir tel tel ayrılabilen özgün bir dokuya sahip olur.

Civil Peyniri taze tüketilebildiği gibi belirli bir süre dinlendirilebilir. Dinlenme sürecinde peynir içindeki proteinler küçük parçalara ayrılır. Bu parçalanma, lezzetin daha belirgin hâle gelmesini ve aromatik bir peynir elde edilmesini sağlar. Peynirin kısa süre bekletilmesinde daha hafif bir tat oluşurken, uzun süreli bekletmede peynire daha yoğun bir karakter kazandırır.

Bir Lezzetten Daha Fazlası

Erzurum Civil Peyniri, yalnızca sofralarda yer alan geleneksel bir ürün değildir; doğa koşullarının, üretim bilgisinin ve bilimsel süreçlerin birleştiği bir değerdir. Sütün yapısından fermentasyona, ısıtılıştan dinlenme sürecine kadar her aşama belirli bir denge içinde ilerler. Bu denge, ürünün hem güvenli hem de özgün olmasını sağlar.

Yerel lezzetleri korumak, sadece kültürel bir sorumluluk değildir. Aynı zamanda doğal üretim yöntemlerini, bölgesel çeşitliliği ve geleneksel bilgi birikimini yaşatmak anlamına gelir.

FİNANS

PARA YÖNETİM SANATI

YAPAY ZEKADAN SONRA: AI REGÜLASYONU FİNANS PİYASALARINI NASIL ETKİLEYECEK?

Teknoloji dünyasında "Vahşi Batı" döneminin, yani kervanın yolda dizildiği o kurlsız ve hiper-büyüme odaklı çağın sonuna geliyoruz. Son birkaç yıldır algoritmaların "kara kutular" içinde şeffaflıktan uzak bir şekilde çalıştığı, devasa veri setlerinin telif veya gizlilik endişesi güdülmeden iştahla tüketildiği ve sınırsız işlem güçlerinin piyasaları domine ettiği o serbest ortam, artık yepyeni ve çok daha katı bir kavramla yüzleşmek zorunda: Yönetişim ve Uyum. Yapay zekanın sınırlarını artık yalnızca donanım kapasitesi, silikon çiplerin hızı veya yazılım mühendislerinin sınır tanımaz hayal gücü belirlemeyecek; bu sınırları bizzat devletlerin yasa koyucuları, sıkı veri mimarisi standartları ve bağımsız etik kurullar çizecek.

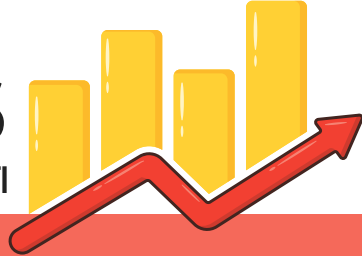
Peki, inovasyonun karşısına dikilen bu yasal çerçeveler finansal piyasaları, teknoloji devlerinin trilyon dolarlık değerlendirmelerini ve yatırımcı kararlarını nasıl şekillendirecek?

Öncelikli olarak, sadece teknolojik kapasiteye ve büyüme vaadine dayalı yatırım stratejileri, yerini "sürdürülebilir ve regülasyona dirençli" iş modellerine bırakmak zorunda kalacak. Şirketler artık algoritmalarını eğitirken kullandıkları verilerin kaynağını, telif haklarını ve sistemlerindeki bilgi mimarisini şeffaf bir şekilde belgelemekle yükümlü olacaklar. Bu durum, piyasa devleri için milyarlarca dolarlık uyum maliyetleri ve yepyeni risk yönetimi departmanları anlamına geliyor. Verinin toplanması, tasnif edilmesi ve işlenmesindeki bu yasal zorunluluklar, şirketlerin serbest nakit akışlarını ve dolayısıyla piyasa değerlendirmelerini doğrudan etkileyen bir çarpan haline gelecek.

FİNANS

PARA YÖNETİM SANATI

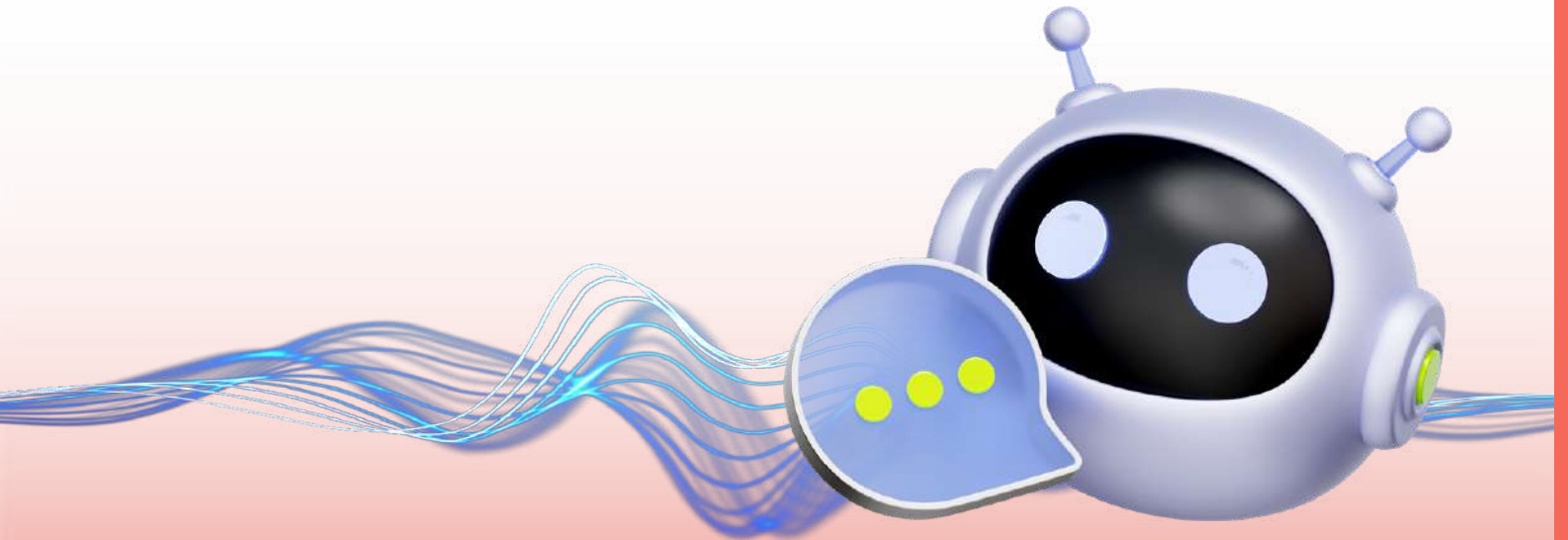

Finans piyasaları ve yatırımcı psikolojisi açısından bakıldığında ise oyunun kuralları tamamen değişiyor. Kurumsal yatırımcılar artık sadece "Hangi şirket en gelişmiş yapay zekayı üretiyor?" sorusunu sormayacak. Bunun yerine; "Hangi şirket Avrupa Birliği Yapay Zeka Yasası'na (EU AI Act) veya yeni veri güvenliği regülasyonlarına en hazırlıklı?", "Hangi model siber güvenlik açıklarına karşı daha dayanıklı?" gibi sorular ön plana çıkacak. Fon yöneticileri, portföylerindeki teknoloji hisselerini olası veri ihlali cezaları, algoritmik önyargı davaları ve fikri mülkiyet krizleri üzerinden yeniden fiyatlayacak.

Regülasyonların yarattığı bu yeni yasal bariyerler, bir yandan değişime ayak uyduramayan şirketler için büyük bir pazar payı kaybı riski taşıırken, diğer yandan mevzuat uyumluluğu, siber güvenlik ve veri yönetimi alanında uzmanlaşan "RegTech" (Regülasyon Teknolojileri) girişimleri için devasa bir fırsat penceresi açacak. Kısacası, finansal piyasalarda yapay zeka devriminin ikinci perdesinin kazananları sadece en akıllı algoritmaları yazanlar değil; bu algoritmaları yasal sınırlar içinde, en güvenli bilgi yönetimi sistemleriyle entegre edebilen ve riskleri doğru yönetenler olacak.

Avrupa Birliği AI Act: Küresel Bir Standart mı, İnovasyon Bariyeri mi?

Regülasyon dalgasının merkez üssünde, küresel teknoloji politikalarını şekillendirme potansiyeline sahip olan ve "Brüksel Etkisi" yaratması beklenen Avrupa Birliği'nin Yapay Zeka Yasası bulunuyor. Bu yasa, yapay zekayı tek tip, homojen bir teknoloji olarak görüp toptancı bir yaklaşımla ele almak yerine, oldukça pragmatik ve "risk temelli" bir sınıflandırma metodolojisi sunuyor. Bu yaklaşım, teknolojinin potansiyel tahribat gücünü merkeze alarak yapay zeka sistemlerini dört ana piramide ayırıyor.

FİNANS

PARA YÖNETİM SANATI

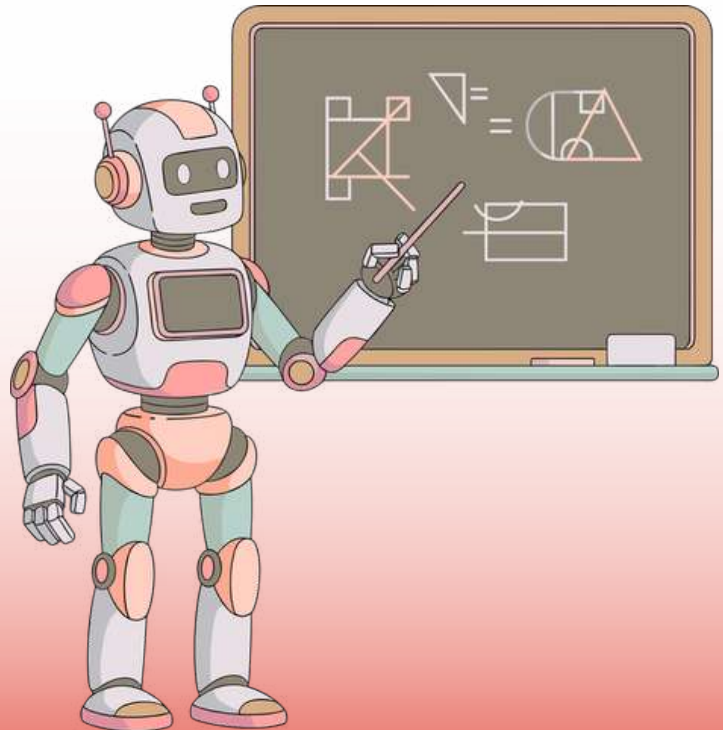
Eğer bir işletmenin kurumsal hafızası, bilgi yönetimi politikaları ve dijital arşiv sistemleri bu sıkı regülasyonlara uyumlu bir şekilde entegre edilmemişse; laboratuvar ortamında harikalar yaratan, milyonlarca dolar harcanmış bir teknoloji, denetimden geçemediği an itibarıyla bir gecede ticari bir enkaza, hukuki bir kara deliğe dönüşebilir. Dolayısıyla AI Act, sadece algoritmaları değil, bu algoritmaları besleyen bilginin nasıl tasnif edildiğini, korunduğunu ve yönetildiğini de regüle eden devasa bir sistem mimarisi talebidir.

Değerlemelere Etkisi: Nvidia ve Silikon Vadisi'nden Yansıyan Dalgalar

Bu regülasyon dalgasının piyasa değerlemelerine etkisi asimetrik ve çok katmanlı olacaktır. Bugün AI devriminin tartışmasız lideri konumundaki Nvidia, donanım (çip) sağlayıcısı olduğu için ilk bakışta regülasyonların doğrudan hedefinde görünmeyebilir. Sonuçta regülatörler "kazmayı" değil, "altın madeninin nasıl işletildiğini" denetler. Ancak unutulmamalıdır ki kazı faaliyeti yavaşlarsa, kazmaya olan talep de kaçınılmaz olarak düşer.

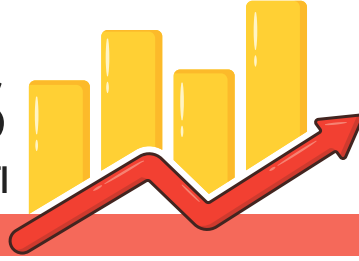
Eğer OpenAI, Google veya Meta gibi şirketler, regülasyonlara uyum sağlamak için model eğitim süreçlerini yavaşlatmak, telif haklarına takılmamak adına veri setlerini küçültmek veya Avrupa pazarına özel "budanmış" hizmetler sunmak zorunda kalırlarsa, bu durum doğrudan Silikon Vadisi'nin devasa altyapı yatırımlarına (CapEx) yansımaktır. Bir şirketin inovasyon kapasitesi, uyum maliyetlerinin ve hukuki risklerin altında ezilmeye başladığında, teknoloji hisselerini sürükleyen o coşkulu "gelecek fiyatlaması", yerini rasyonel ve çok daha acımasız bir iskonto hesabına bırakır.

Bu rasyonel fiyatlama döneminde değerlemeleri vuracak üç ana şok dalgası öngörülebilir:

FİNANS

PARA YÖNETİM SANATI

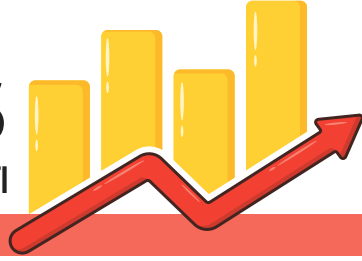
1. "Yapay Zeka Bölünmesi" ve Ölçek Ekonomisinin Kaybı: Dünyanın her yerinde aynı şekilde çalışan, sınır tanımayan global yapay zeka modelleri dönemi kapanıyor. Şirketler artık Avrupa Birliği'nin sıkı AI Yasası'na uygun ayrı bir model, ABD'nin esnek ama telif odaklı yapısına uygun ayrı bir model, Asya'nın veri lokalizasyonu şartlarına uygun bambaşka bir model eğitmek zorunda kalacak. Bu durum, yapay zekanın en büyük gücü olan "ölçek ekonomisini" parçalayacak. Aynı ürünü farklı regülasyonlara uydurmak için harcanan ar-ge ve uyum bütçeleri, kâr marjlarını daraltarak şirket değerlemelerinde aşağı yönlü baskı yaratacaktır.

2. Altyapı Yatırımlarının (CapEx) Sorgulanması: Bugün teknoloji devleri, Nvidia çipleri ve devasa veri merkezleri için milyarlarca dolar harcarken, hissedarlar bu harcamaları "geleceğin tekeli kurma" vaadiyle destekliyor. Ancak regülasyonlar devreye girip yatırımın geri dönüş süresini (ROI) uzattığında, yönetim kurulları ve yatırımcılar şu soruyu sormaya başlayacak: "Eğer modellerimizi yasal sınırlar yüzünden tam kapasiteyle ticarileştiremeyeceksek, bu kadar büyük bir donanım harcamasına gerçekten gerek var mı?" İşte bu soru yüksek sesle sorulmaya başlandığında, sadece yapay zeka geliştiricilerinin değil, donanım ve çip üreticilerinin borsadaki astronomik çarpanları da sarsılacaktır.

3. "Regülatif Hendek" ve İnovasyonun Tekelleşmesi: Madalyonun diğer yüzünde ise bu durumun Silikon Vadisi devleri için beklenmedik bir "koruma kalkanına" dönüşme ihtimali var. Devasa yasal uyum maliyetleri, veri lisanslama ücretleri ve düzenli denetim zorunlulukları, pazara yeni girmeye çalışan start-up'lar ve açık kaynak geliştiriciler için aşılmaz bir bariyer yaratacaktır. Regülasyonlar inovasyonu yavaşlatsa da, trilyon dolarlık şirketler bu yasal labirentten çıkacak avukat ordularına sahip oldukları için pazardaki hakimiyetlerini kalıcı hale getirebilirler. Bu senaryoda yatırımcı, büyüme potansiyeline değil; şirketin regülasyonlara karşı ne kadar büyük bir "koruma hendeğine" sahip olduğuna göre değerlendirilecektir.

FINANS
PARA YÖNETİM SANATI

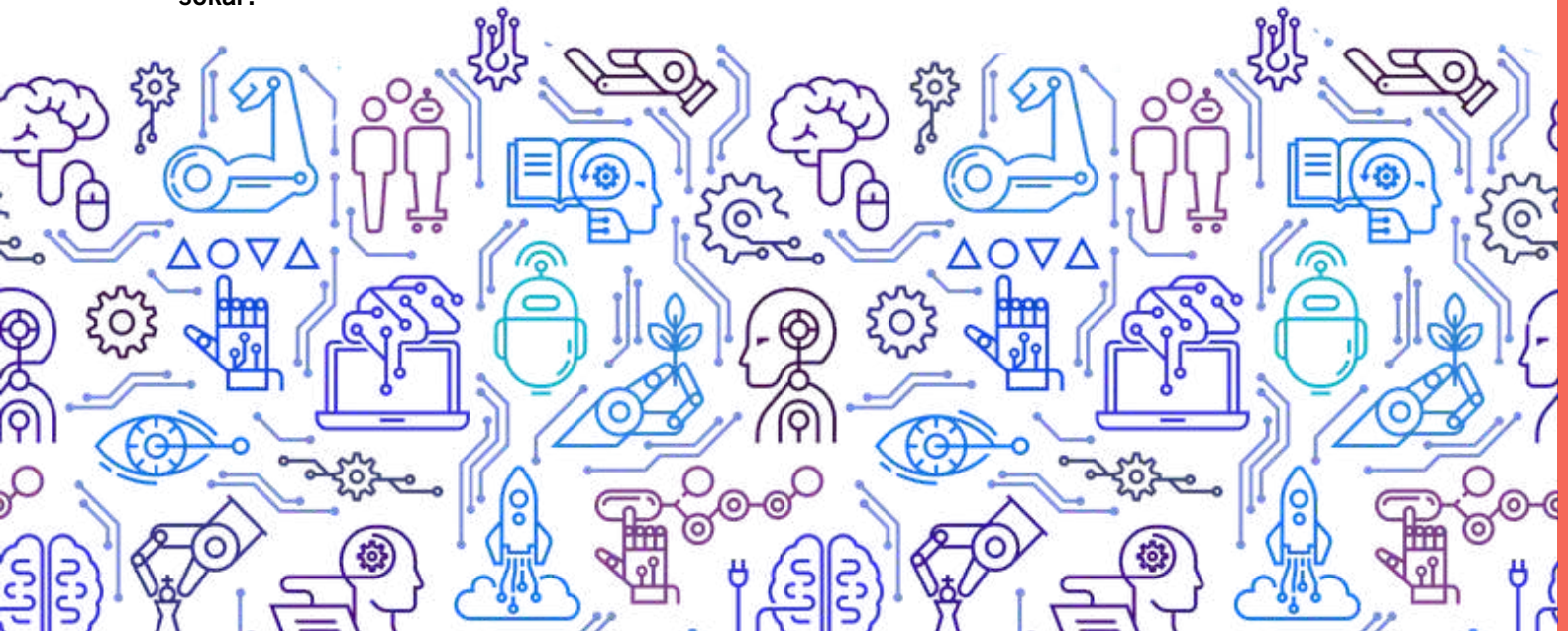

Yeni Bir Yatırım Kriteri Olarak "Regülasyon Riski" ve Algoritmik Şeffaflık

Geleneksel finasta şirketler, likidite oranları, borçluluk yapıları, pazar payı büyümesi ve serbest nakit akışı gibi konvansiyonel metriklerle değerlendirilir. Son yıllarda yatırım dünyası bu finansal tablolara ek olarak, Çevresel, Sosyal ve Yönetişim (ESG) kriterlerini de zorunlu bir risk filtresi olarak masaya koymuştu. Şimdi ise portföy yöneticilerinin, hedge fon analistlerinin ve risk sermayedarlarının (VC) önünde yepyeni, çok daha karmaşık ve tahribat gücü yüksek bir başlık var: Algoritmik Yönetişim ve Regülasyon Riski.

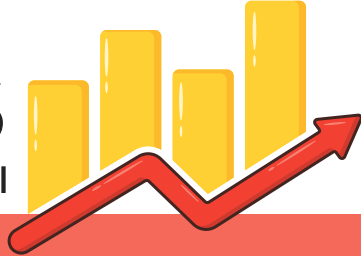
Yatırımcılar artık bir teknoloji şirketine milyarlarca dolarlık sermaye ayırırken sadece "Bu model ne kadar zeki?" diye sormuyor. Bunun yerine, değerlendirme tablolarını doğrudan etkileyecek şu kritik soruları sormak zorundalar:

- Veri Mimarisinin Hukuki Temeli Sağlam mı? Bu şirketin veri mimarisi, farklı coğrafyalardaki uluslararası telif haklarına ve sıkılaştan gizlilik yasalarına uyumlu mu? Yoksa büyüme rakamları, telif hakkı ödenmemiş "gri alan" verilerinden mi besleniyor?
- Veri Kökeni (Provenans) Kanıtlanabilir mi? Yarın Avrupa Birliği regülatörleri veya ABD Federal Ticaret Komisyonu (FTC) bir anti-tröst ya da veri ihlali soruşturması açtığında, şirket kullandığı milyarlarca parametrelilik verinin "kökenini" kanıtlayabilecek auditable (denetlenebilir) bir altyapıya sahip mi?
- "Algoritmik İmha" Riski Var mı? Regülatörler artık sadece para cezası kesmekle yetinmiyor. Hukuka aykırı yollarla toplanmış verilerle eğitilen yapay zeka modellerinin, şirketlere tamamen silinmesi/imha edilmesi emredilebiliyor. Şirketin amiral gemisi olan bir modelin bir mahkeme kararıyla silinmesi, hisse senedi fiyatı için nasıl bir çöküş yaratır?
- Olası Cezaların Kâr Marjına Etkisi Nedir? Global cironun yüzdelik dilimleri üzerinden kesilebilecek devasa cezalar (örneğin GDPR'da olduğu gibi), şirketin yıllık faaliyet kârını ve Ar-Ge bütçesini nasıl bir darboğaza sokar?

FİNANS

PARA YÖNETİM SANATI

Bu soruların yanıtları, artık Excel tablolarındaki yeni iskonto oranlarını belirliyor. Kapalı kapılar ardında, "kara kutu" mantığıyla çalışan ve şeffaflıktan uzak algoritmalar üreten şirketler, yatırımcı gözünde devasa bir "Regülasyon Risk Primi" ile fiyatlanacak. Buna karşılık; algoritmalarının şeffaflığını sağlayan, etik kurullarını oluşturan ve ürettiği verinin organizasyon kalitesini yasal normlara entegre edebilen şirketler ise güvenli liman olarak "premium" (primli) işlem görecek.

Kısacası, yeni dönemde bir şirketin algoritmalarının açıklanabilirliği ve veri altyapısının yasal dayanıklılığı, en az bilançosundaki nakit akışı kadar kritik bir "değerleme çarpanı" haline gelmiş durumdadır.

Sonuç: Sermaye ve Bilginin Kesişim Noktası

Yapay zeka devrimi ister tarihin en büyük teknolojik sıçraması olsun isterse devasa bir piyasa balonu; kesin olan tek bir şey var: Regülasyonlar, bu yeni ekosistemin en acımasız ve net "doğal seleksiyon" aracı olacaktır. Geleceğin trilyon dolarlık kazananları, laboratuvar ortamında sadece en karmaşık algoritmaları yazanlar arasından çıkmayacak. Asıl kazananlar; hukuki sınırları doğru okuyabilen, devasa veri yığınlarını etik ve yasal bir çerçevede standardize edebilen ve işletme stratejisi ile bilgi mimarisini tek bir vizyonda birleştirebilen kurumlar olacak.

FİNANS

PARA YÖNETİM SANATI

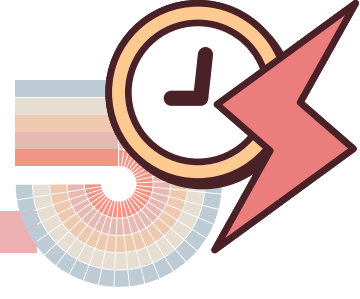
Bu yeni seleksiyon sürecinde verinin rastgele toplanması değil, doğru üstveri standartlarıyla yapılandırılması ve nitelikli bir veri kürasyonu sürecinden geçirilmesi, şirketlerin hayatta kalma garantisi haline geliyor. Yönetim kurullarının aldığı stratejik işletme kararlarının arka planındaki bilgi yönetim sistemleri ne kadar denetlenebilir ve şeffafsa, şirket o regülatif fırtınalara karşı o kadar dayanıklı olacaktır.

Artık yepyeni bir dönemin tam merkezindeyiz. Finans piyasaları, Wall Street veya küresel borsalar; sadece salt sermayenin, bilançoların veya anlık nakit akışlarının el değiştirdiği yerler olmaktan çıkıyor. Bu yeni arena; yapılandırılmış, tasnif edilmiş ve en önemlisi "regüle edilmiş bilginin" kusursuz bir şekilde yönetildiği stratejik bir zemin. Unutulmamalıdır ki; yeni ekonomide parayı yönetmek isteyen, önce verinin mimarisini yönetmek zorundadır.

ALİŞKANLIKLARIMIZ

Bizi Biz Yapan Sessiz Ritüeller

KAPIDAN EKRANA UZANAN YOL: MİSAFİRLİK VE SOSYALLEŞME ALİŞKANLIKLARININ TARİHİ

Toplumsal alışkanlıklar, gündelik hayatın içinde çoğu zaman fark edilmeyen, sıradanlaşmış davranış kalıpları gibi görünse de, gerçekte uzun tarihsel süreçler boyunca şekillenmiş kültürel kodların, kuşaklar arası aktarılan değerlerin ve toplumsal normların taşıyıcısıdır. Bir eve giderken yanımıza küçük de olsa bir ikram almak, bayram sabahı büyükleri ziyaret etmek, mahallede karşılaşılan komşuya selam vermek veya akşam saatlerinde bir çay davetine icabet etmek gibi pratikler, bireysel tercihin ötesinde kolektif hafızanın ve toplumun işleyen düzeninin görünür halleri olarak karşımıza çıkar. Bu davranışlar, toplumsal bağların hangi mekanizmalarla sürdürüldüğünü, ilişkilerin hangi değerler üzerinden kurulduğunu ve dayanışmanın hangi araçlarla canlı tutulduğunu gözler önüne serer. Misafirlik ve sosyalleşme alışkanlıklarının tarihini ele almak, aslında toplumun kendini gündelik yaşam üzerinden nasıl yeniden ürettiğini anlamaya çalışmaktır. Ev içi ilişkilerden mahalle kültürüne, nezaket kurallarından dijitalleşmeyle birlikte dönüşen temas biçimlerine kadar uzanan bu geniş çerçeve, süreklilik ile dönüşümün bir arada nasıl var olabildiğini gösterir; çünkü kapı çalma biçimi değiştiğinde değişen yalnızca teknik bir ayrıntı değil, toplumsal bağın kurulma ve sürdürülme biçimidir ve bu bağlamda kültürel mantık, uzun yıllar boyunca aynı yoğunlukla varlığını korur.

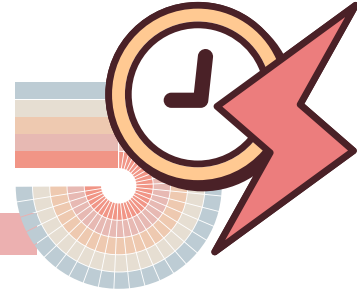
Geleneksel Toplumda Misafirlik: Kutsallık ve Yükümlülük

Geleneksel Osmanlı-Türk toplumunda misafirlik, basit bir sosyal ziyaretin çok ötesinde, dinsel ve kültürel referanslarla desteklenen, toplumsal düzenin görünür bir parçası olarak kabul edilirdi. "Tanrı misafiri" ifadesi, eve gelen kişinin sıradan bir ziyaretçi olmadığını, korunması ve özenle ağırlanması gereken bir emanet olduğunu açıkça ortaya koyar. Misafire sunulan ikram, sohbetin yönetimi, ikram sırasının belirlenmesi ve vedalaşma ritüelleri, ev sahibinin toplumsal itibarı ve görgüsüyle doğrudan ilişkilendirilirdi. Misafirlik, iki kişi arasındaki basit bir temas değil, evin dış dünyaya açılan yüzü ve ailenin toplumsal konumunu gösteren sembolik bir alan olarak işlev görürdü.

ALİŞKANLIKLARIMIZ

Bizi Biz Yapan Sessiz Ritüeller

VISIT NOW

Ev mimarisi de bu anlayışın somut bir yansımasıydı. Misafir odası, gündelik yaşam alanlarından ayrılır, en özenli eşyalar burada sergilenir, düzen ve temizlik sürekli korunurdu. Misafir geldiğinde ev halkı farklı bir ritimle hareket eder, konuşma üslubu daha ölçülü ve saygılı hale gelir, herkes kendi rolünü belirgin biçimde üstlenirdi. Kadınlar hazırlık ve ikram sürecinin merkezinde yer alırken, erkekler misafiri karşılayan ve sohbeti yönlendiren figür olarak görünürdü. Çocuklar ise sessizlik, saygı ve ölçülülük gibi toplumsal normları deneyimleyerek öğrenirdi. Böylece misafirlik, toplumsal cinsiyet rollerinin, kuşaklar arası aktarımın ve ahlaki disiplinin yeniden üretildiği bir sahneye dönüşürdü.

Ziya Gökalp kültürü, bir toplumu bir arada tutan değerler bütünü olarak tanımlar ve geleneklerin bu bütün içindeki kurucu rolüne dikkat çeker. Misafirlik, bu kurucu değerlerden biri olarak her ziyaretle toplumsal düzenin yeniden üretildiği, kültürel kodların yeniden canlandığı bir deneyimdir. Dolayısıyla misafirlik alışkanlığı, basit bir tekrar değil, kolektif hafızanın ve toplumsal sürekliliğin canlı bir taşıyıcısıdır; toplum, bu alışkanlık aracılığıyla kendini yeniden hatırlar ve yeniden inşa eder.

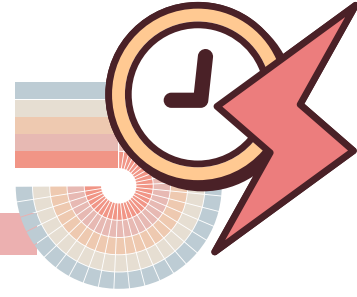
Ev İçi İlişkiler: Mahremiyetin Kamusal Temsili

Geleneksel ev, hem mahremiyet alanı hem de kamusal temasın eşiği olarak çift yönlü bir işlev üstlenir. Misafir geldiğinde evin gündelik akışı değişir; günlük ritimler yerini daha dikkatli ve özenli bir atmosfere bırakır. Sofranın düzeni, oturma biçimi ve konuşma üslubu, evin kısa süreliğine kamusal bir sahneye dönüşmesini sağlar. Bu değişim, evin yalnızca özel bir alan olmadığını, aynı zamanda toplumsal temsilin sahnelendiği bir alan olduğunu ortaya koyar. Ev içi ilişkiler, misafirliğin geldiği her an yeniden şekillenir ve ev halkı, dış dünyaya karşı uyumlu ve dengeli bir tablo sunma zorunluluğu hisseder.

Kadın emeği bu sürecin merkezindedir; hazırlık aşamaları, mutfak düzeni ve ikramların sunuluş biçimi, çoğu zaman ev sahibesi üzerinden değerlendirilir. Bu durum, misafirlik kültürünün toplumsal cinsiyet boyutunu görünür hale getirir. Erkeklerin sohbet alanındaki görünürlüğü ile kadınların mutfak merkezli emeği arasındaki ayırım, dönemin sosyal yapısını yansıtır; ancak bu ayırım aile içi dayanışmayı güçlendirir ve kolektif bir düzenin kurulmasını sağlar. Her bireyin rolünü bilerek hareket ettiği bu ortam, misafirliği sosyal bir buluşmadan öte, eğitimsel ve normatif bir deneyime dönüştürür.

ALİŞKANLIKLARIMIZ

Bizi Biz Yapan Sessiz Ritüeller

Çocuklar için misafirlik, toplumsal normların uygulamalı olarak öğrenildiği bir alan görevi görür. Büyüklerin yanında nasıl davranılacağı, ne zaman söz alınacağı, ikramların nasıl sunulacağı ve karşılanacağı gibi davranış kalıpları, bu deneyim aracılığıyla içselleştirilir. Ev içi ilişkiler, misafirlik pratiği sayesinde görünür ve somut hale gelir; mahremiyet ile kamusalılık arasındaki geçiş, alışkanlıkların sürekliliğini sağlayan temel bir unsur olur. Ev, misafirlik boyunca hem özel hem toplumsal bir işlev taşır ve sosyalleşme alışkanlıklarının öğrenildiği en temel mekan olarak öne çıkar.

Mahalle Kültürü: Güven, Dayanışma ve Sosyal Kontrol

Mahalle, geleneksel toplumda yalnızca bir yerleşim biçimi değil; güven, aidiyet ve dayanışmanın somutlaştığı sosyal bir ağıdır. İnsanlar ekonomik sıkıntı, hastalık veya yas gibi durumlarda ilk olarak komşularına yönelir; bu destek ağı yazılı kurallardan değil, alışkanlık haline gelmiş karşılıklı dayanışma pratiğinden beslenir. Kapıların çoğu zaman kilitlenmemesi, komşuya haber vermeden uğranabilmesi ve akşam sohbetlerinin sokağa taşması, mahalle içindeki güvenin ve toplumsal bağların gücünü gösterir. Bu yoğun temas, bireyin yalnız hissetmesini engeller ve kolektif bir kimlik oluşturur; insanlar birbirlerini tanıdıkça, toplumsal denetim ve dayanışma paralel biçimde işler.

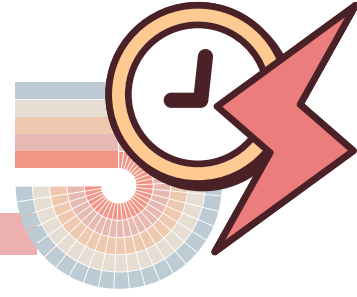
Mahalle kültürü aynı zamanda görgü kurallarının üretildiği ve korunduğu bir alan görevi görür. Büyüklerin elini öpmek, cenazede birlikte bulunmak, düğün ve kutlamalarda dayanışma göstermek gibi tekrar eden pratikler, toplumsal düzenin görünür unsurlarıdır. Herkesin birbirini tanıdığı bu çevre, güven kadar denetimi de beraberinde getirir; bireyler davranışlarını kolektif bakışa göre ayarlar ve böylece sosyal normlar, görünmez bir düzen aracılığıyla sürdürülür. Mahalle, dayanışmanın ve norm üretiminin bir arada işlediği mekan olarak işlev görür.

Şerif Mardin yerel bağların toplumsal süreklilikteki önemini vurgular ve mahalle ilişkilerinin bireyin kimliğini şekillendirdiğini belirtir. Misafirlik alışkanlıkları mahalle içinde canlı ve yoğun biçimde yaşanır; ziyaretler sık ve spontane gerçekleşir, yüz yüze temas sosyal bağları güçlendirir. Bu yapı, modern kent yaşamında kaybolmaya yüz tutan yoğun temas ve dayanışmanın tarihsel zeminini oluşturur.

ALİŞKANLIKLARIMIZ

Bizi Biz Yapan Sessiz Ritüeller

Modernleşme ve Kentleşme: Planlı Buluşmaların Yükselişi

Sanayileşme ve kentleşme süreci, özellikle Osmanlı sonrası dönemde ve Cumhuriyet'in ilk yıllarında, toplumsal yapıdaki köklü dönüşümlerin habercisiydi. Köylerden şehirlere göç, geniş aile yapısının çözülmesi ve çekirdek aile modelinin öne çıkması, misafirlik alışkanlıklarının biçimini önemli ölçüde değiştirdi. Önceden haber vermeden yapılan spontane ziyaretler, yerini planlı buluşmalara bırakmış; ziyaret süreleri kısalmış ve gündelik sosyal temasın modern kent yaşamının hız ve yoğunluk temelli mantığını yansıtırken, bireylerin sosyal ilişkilerini daha seçici biçimde yönetmelerine yol açtı. İnsanlar artık misafirlikte "zorunluluk" değil, bilinçli bir tercih ile davranıyordu; ev sahibi ve misafir arasındaki ilişkiler planlamaya dayalı, önceden belirlenmiş zaman dilimlerinde gerçekleşen etkinlikler haline geldi.

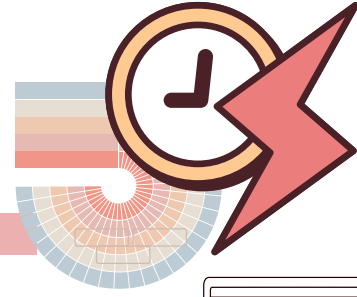
Kentleşmenin beraberinde getirdiği ekonomik dönüşüm, misafirlik sürecinde de kendini gösterdi. Kadınların iş hayatına katılımının artması, ev içi emeğin yeniden düzenlenmesini zorunlu kıldı; uzun hazırlık süreçleri yerini daha pratik ve hızlı ikramlara bıraktı, kalabalık sofralar daha sınırlı katılımlı buluşmalara dönüştü. Geleneksel misafir odasının titizlikle korunması ve özel hazırlanması gibi ritüeller yerini, modern apartman dairelerinde kısa süreli ve sade karşılamalara bıraktı. Böylece modern yaşam, bireysel alanı güçlendirirken, toplumsal dayanışma ve mahalle ilişkilerinin yoğunluğunu azaltmış, misafirliğin anlam ve niteliğini yeniden tanımlamış oldu.

Anthony Giddens modern toplumda ilişkilerin refleksif biçimde kurulduğunu ifade eder; yani bireyler, gelenek gereği değil, kendi plan ve tercihlerine dayanarak sosyalleşirler. Bu bağlamda, misafirlik alışkanlığı, tarihsel sürekliliğini korusa da yoğunluk ve anlam bakımından dönüşmüştür. Spontane karşılaşmalar azalırken, planlı buluşmalar öne çıkmış; ilişkiler daha kontrollü, daha hesaplı ve daha bireysel tercihlere dayalı bir hal almıştır. Modern kent yaşamında fiziksel alanın küçülmesi, apartman kültürü, trafik ve mesafe gibi pratik unsurlar, yüz yüze temasın azalmasında belirleyici olmuştur. Tüm bu dönüşümler, misafirlik alışkanlıklarının biçimini değiştirirken, sosyal bağ kurma ihtiyacını ortadan kaldırmamış, yalnızca aracını ve yoğunluğunu dönüştürmüştür.

ALİŞKANLIKLARIMIZ

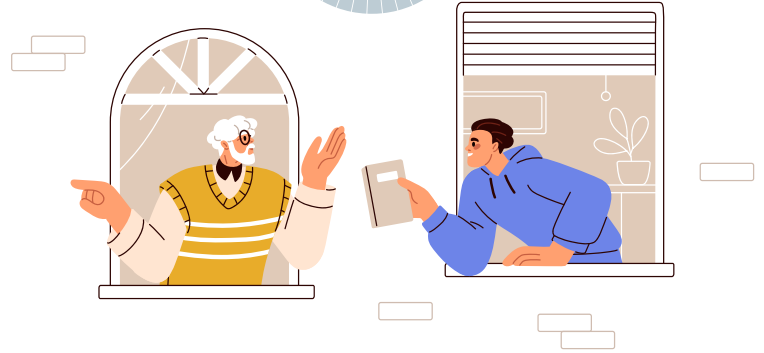
Bizi Biz Yapan Sessiz Ritüeller

Nezaket Kuralları ve Dijitalleşen Sosyalleşme

Geleneksel toplumda nezaket kuralları, hiyerarşik bir sosyal düzenin görünür göstergeleriydi. Yaşça büyük olanın önceliği, misafirin baş köşeye oturtulması, ikramın ısrarla sunulması ve ev sahibinin misafire sürekli dikkat etmesi gibi davranış biçimleri, toplumsal konum ve saygı düzeyini ortaya koyardı. Bu kurallar yazılı değildi; alışkanlık yoluyla öğrenilir, sürekli tekrar ile içselleştirilir ve sosyal düzeni koruyan görünmez bir çerçeve işlevi görürdü. Misafirliğin uzun sürmesi, sohbetin dikkatli ve saygılı bir şekilde yürütülmesi, konuk ağırlama pratiğinin kurallarıyla sıkı sıkıya bağlıydı. Her ziyaret, bireyler arasında bir nezaket diplomasisi yürütülmesini gerektirirdi; küçük jestler, özenle sunulan ikramlar ve ölçülü konuşmalar toplumsal uyumun temel unsurlarıydı.

Modern dönem, bu kuralların niteliğini dönüştürdü. Hitap biçimleri sadeleşti, resmi mesafeler azaldı ve bireysel sınırlar daha belirgin hale geldi. Sosyal ilişkiler artık daha esnek, eşitlikçi ve akışkan bir dil üzerinden yürütülüyor; küçük nezaket ritüelleri yerine hızlı ve pratik iletişim ön plana çıkıyor. Zygmunt Bauman modern ilişkileri "akışkan" kavramıyla açıklar: Bauman'a göre bağlar hızla kurulup çözülmekte, ilişkiler kırılgan ve geçici bir karakter taşımaktadır. Dijital iletişim araçları, bu akışkanlığı pekiştirir; davetler mesaj yoluyla iletilir, kutlamalar çevrim içi yapılır, vedalaşmalar kısa yazışmalarla tamamlanır. Bu yeni görgü dili, hız ve pratiklik üzerinden şekillenirken, yüz yüze temasın sunduğu beden dili, mekan paylaşımı ve anlık tepki gibi unsurları sınırlı bırakır.

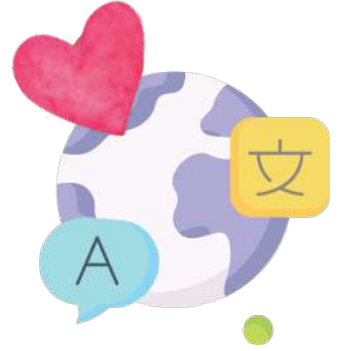
Pandemi dönemi, dijital sosyalleşmenin gerekliliğini ve önemini açıkça göstermiştir. Bayramlaşmalar, aile toplantıları ve arkadaş buluşmaları ekranlara taşınmış; coğrafi ve fiziksel sınırlar anlamını yitirmiştir. Ancak yüz yüze temasın sağladığı sosyal yoğunluk, anlık etkileşim ve mekan paylaşımı dijital ortamda sınırlıdır. Sosyalleşme alışkanlıkları biçim değiştirmiş, temasın yoğunluğu azalmış ama bağ kurma ihtiyacı varlığını korumuştur. Bu süreç, modern sosyalleşmenin hız ve teknoloji ile uyumlu fakat tarihsel derinliği ve yoğunluğu sınırlı bir form almasına yol açmıştır.

Süreklilik İçinde Dönüşüm

Misafirlik ve sosyalleşme alışkanlıklarının tarihi, kopuştan çok dönüşüm hikayesidir. Geleneksel toplumun kolektif dayanışma ve güven temelli modeli, modern bireysel tercih ve zaman yönetimi odaklı anlayışla birlikte varlığını sürdürür. Kapı çalmanın yerini mesaj bildirimi aldığı anda değişen yalnızca araç değil, ilişki kurma biçimi ve temasın niteliğidir. Alışkanlıklar, donmuş kalıntılar değil, her kuşakta yeniden şekillenen toplumsal sözleşmelerdir; geçmişin dayanışma ruhu, modern yaşamın temposuyla yeniden yorumlanır. İnsan, kurduğu bağlar kadar güçlüdür; o bağın biçimi değişse bile anlamı ve etkisi yaşamaya devam eder.

SOŞYAL BİLİMLERİN IŞIĞINDA

PSİKOLOJİ VE SOSYOLOJİNİN
YOLUNDA

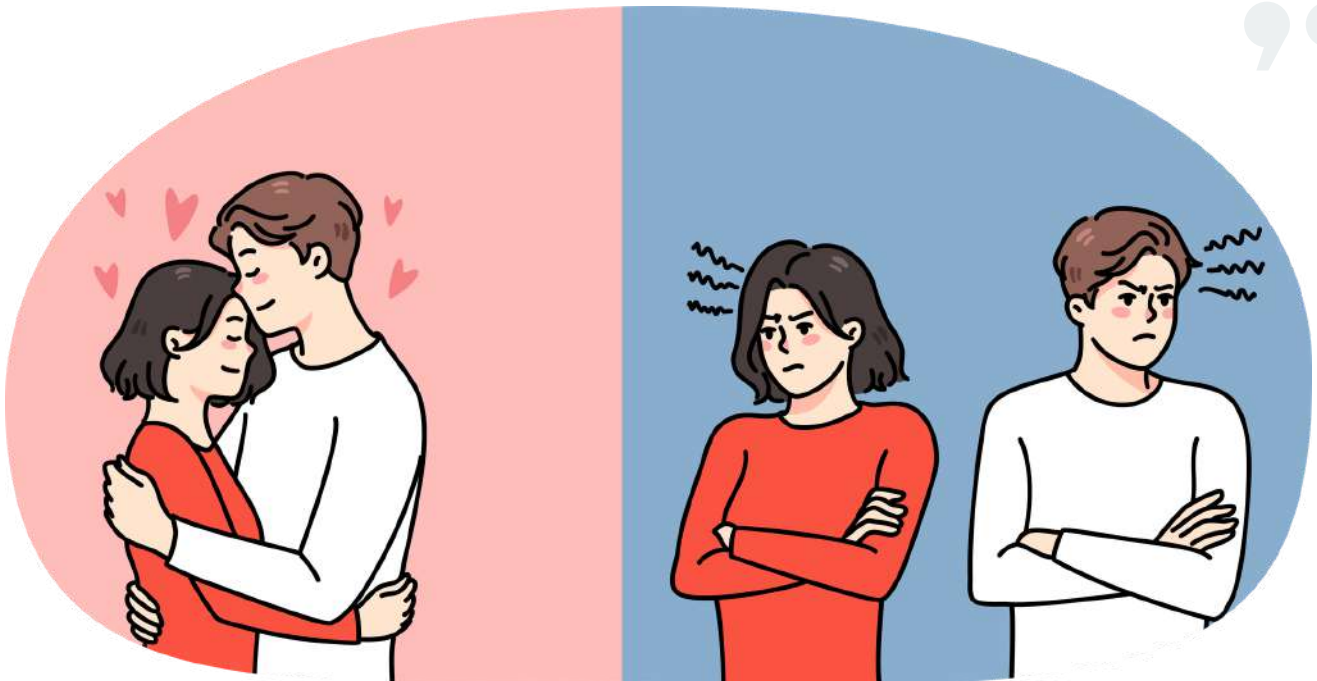

SEVGİNİN DİLİ

Dünyada kaç dil vardır biliyor musunuz?

Hepiniz eminim ki şu an zihninizde bir şeyler tahmin ettiniz, kiminiz çoktan arama motorlarına sarıldı, kiminiz binlerce yıllık medeniyetleri düşünerek ortalama bir sayı belirledi. Fakat gerçekte size; "Dünyada ne kadar insan varsa, aslında bir o kadar da dil vardır" desem ne düşünürdünüz?

Türkiye'de yaşayanlar olarak yoğunlukça Türkçe konuşuyoruz. Ancak kelimelerimizin aynı olması, kalplerimizin aynı frekansta olduğu anlamına gelmiyor. Bir aile danışmanı olarak seanslarımda en çok şu tarz cümleler duyuyorum "Beni sevdiğini biliyorum ama beni anlamıyor." Peki, nedir bunun sebebi? En yakınımız dediğimiz, hayatımızı paylaştığımız insanla neden bazen iki yabancı gibi oluruz? Hazır 14 Şubat yaklaşırken, gelin bu sorunun kaynağına, aşkın ve sevginin o görünmez alfabesine birlikte bakalım.

SOSYAL BİLİMLERİN IŞIĞINDA

PSİKOLOJİ VE SOSYOLOJİNİN
YOLUNDA

SEVGİ SÖZLÜĞÜMÜZ

Sevgiye dair ilk deneyimlerimiz, henüz konuşmayı bilmediğimiz yıllarda başlar. Bir bebek için sevgi; temas, ses tonu, bakış ve varlıktır. Gelişim psikolojisi bize şunu söyler: Çocuğun bakım verenle kurduğu erken dönem ilişki, sadece güven duygusunu değil; ileride sevgiyi nasıl algılayacağını da şekillendirir. John Bowlby'nin bağlanma kuramı ve Mary Ainsworth'ün çalışmaları, erken ilişkilerin "içsel çalışma modelleri" oluşturduğunu ortaya koyar. Yani çocuk, "Acaba sevilir miyim?", "İhtiyaç duyduğumda biri gelir mi?", "Duygularım görülür mü?" sorularının cevabını ilk yıllarda deneyimleyerek öğrenir.

Düşüğümüzde başımızın okşanması, ağladığımızda sarılınması, başarılarımızın fark edilmesi... Bunlar zihninizde sevginin ilk harflerini oluşturur. Eğer temasla sakinleştiyseniz, fiziksel yakınlık sizin için sevginin temel ifadesi olabilir. Eğer takdir edilerek büyüdüyseniz, onay sözleri kalbinize daha hızlı ulaşır. Birlikte geçirilen kaliteli zaman, küçük ama düşünülmüş hediyeler ya da emek verilerek yapılan davranışlar... aslında hepsi birer sevgi sözlüğü oluşturur.

Literatürde Gary Chapman tarafından beş başlık altında toplanan bu ifade biçimleri aslında insanların sevgiyi alma ve ifade etme eğilimlerini kategorize etmek için geliştirilmiştir. Elbette insan deneyimi beş başlığa sığmayacak kadar karmaşıktır; ancak bu model, ilişkilerde yaşanan "anlaşılmama" hissini görünür kılmaya açısından işlevseldir. Çünkü çoğu çatışma sevgisizlikten değil, ifade biçimlerinin örtüşmemesinden kaynaklanır.

Sevgi dili bu nedenle yalnızca bireysel tercihlerden ibaret değildir. Bağlanma örüntülerimiz, mizacımız, aile içi iletişim tarzımız ve kültürel kodlarımız bu dili birlikte şekillendirir. Örneğin daha kaygılı bağlanma örüntüsüne sahip biri için sözcükler hayati olabilirken, daha kaçınan yapıda olan bir kişi sevgisini sorumluluk ve eylem üzerinden göstermeyi tercih edebilir.

ONAY SÖZLERİ

KALİTELİ ZAMAN GEÇİRMEK

FİZİKSEL YAKINLIK

HİZMET DAVRANIŞLARI

HEDİYE ALMA/VERME

SOSYAL BİLİMLERİN IŞIĞINDA

PSİKOLOJİ VE SOSYOLOJİNİN
YOLUNDA

Peki sorun nerede başlıyor? Neden ilişkiler bazen bize zorlaşıyor gibi görünüyor? Mesela ilişkideki partnerlerden biri için sevgi "Senin için çok çalışıyorum" anlamına gelirken diğer taraf için sevgi "Bana gerçekten zaman ayırıyor musun?" sorusunun karşılığı olabilir. İkisi de sevgisini ortaya koyar; fakat farklı alfabeler kullandıkları için mesaj yerine ulaşamayabilir. Eş ilişkilerinde olduğu kadar ebeveyn-çocuk ilişkilerinde de bunu görürüz. Anne veya baba çocuğa "Ben senin için her şeyi yaptım" derken çocuk "Ama beni hiç dinlemedin" diyebilir. Burada eksik olan sevgi değil; tercümedir.

Yine de sevgi dili değişmez değildir. Evet, çocuklukta şekillenir; fakat yetişkinlik yeniden öğrenme kapasitesi demektir. Nöropsikolojik araştırmalar, insanın ilişkisel deneyimlerle yeni bağlanma örüntüleri geliştirebildiğini gösteriyor. Bu da şu anlama gelir: Sevgi dili öğrenilebilir. Eğer iyileştirmek istediğiniz bir ilişki varsa, "Sen yanlış seviyorsun" demek yerine "Ben böyle sevildiğimde kendimi değerli hissediyorum" diyebilmek, tercümenin ilk adımıdır. Çünkü sevgi yalnızca bir niyet değil; aynı zamanda bir beceridir.

Karşıımızdaki dilini öğrenmek; onun geçmişine saygı duymak, davranışlarının altındaki ihtiyacı fark etmek demektir. Bazen sarılmayı öğrenmek, bazen teşekkür etmeyi alışkanlık haline getirmek, bazen de gerçekten dinlemek... Çoğu zaman da gururu bir adım geri çekebilmek. Belki de en büyük yanılgımız, sevginin zaten anlaşıldığını varsaymaktır. Oysa sevgi, kalpte hissedildiği kadar davranışta görünür olduğunda karşılık bulur. Söylenmeyen sözler, ertelenen temaslara ve ihmal edilen küçük jestler zamanla araya mesafeler koyar.

14 Şubat çiçeklerin ve hediyelerin günü olabilir. Fakat asıl mesele, karşıımızdaki hangi harflerle yazıldığını fark etmektir. Aynı dili konuştuğumuzu sanırken, birbirimizin alfabetini hiç öğrenmemiş olabiliriz. **Bu 14 Şubat'ta belki de en kıymetli hediye; sevdiğimiz insanın dilini merak etmek, anlamaya niyet etmektir. Çünkü insan, en çok anlaşıldığı yerde yuvasında hissederek.**

ÖNERİLER

KİTAP

GÜLÜN ADI

Edebiyat tarihinde bazı romanlar vardır ki, yayımlandıkları andan itibaren yalnızca belirli bir okur grubuyla sınırlı kalmaz; farklı ilgi alanlarına sahip pek çok okurun dikkatini çekmeyi başarır. Umberto Eco'nun ilk romanı *Gülün Adı*, 1980 yılında İtalya'da yayımlandığında kısa sürede geniş bir ilgi görmüş ve zamanla dünya edebiyatının en çok konuşulan eserlerinden biri haline gelmiştir.

Umberto Eco yalnızca bir romancı değil; aynı zamanda Bologna Üniversitesi'nde uzun yıllar ders vermiş bir akademisyen, bir semiyolog, tarihçi, filozof ve estetikçidir. Özellikle Ortaçağ düşüncesi ve James Joyce üzerine yaptığı derinlemesine çalışmalar, onun entelektüel birikiminin temel taşlarını oluşturur. İşte *Gülün Adı*, bu çok katmanlı bilgi dünyasının edebiyatla buluştuğu benzersiz bir noktada durur.

Roman, 14. yüzyıl Ortaçağ Avrupası'nda, izole bir manastırda işlenen esrarengiz cinayetleri konu alır. Olayların merkezinde yer alan rahip ve aynı zamanda bir dedektif olan William of Baskerville ile genç yardımcısı Adso'nun yürüttüğü soruşturma, okuru yalnızca bir polisiye kurgunun içine çekmekle kalmaz; din, bilgi, iktidar, yasaklı kitaplar ve düşünce özgürlüğü üzerine derin tartışmalara da davet eder. Bu yönüyle *Gülün Adı*, bir yandan ustaca kurulmuş sürükleyici bir polisiye, diğer yandan Hristiyanlık düşüncesini ve Ortaçağ zihniyetini sorgulayan tarihsel bir romandır.

ÖNERİLER

KİTAP

Eco'nun Ortaçağ dünyasına dair derin ve dolaysız bilgisi, romanın atmosferinde hissedilir biçimde kendini gösterir. Mekânlar, karakterler, düşünsel tartışmalar ve dil, okuru adeta yüzyıllar öncesine taşır. Buna rağmen *Gülün Adı*, kesinlikle "geçmişte kalmış" bir roman değildir. Tam tersine, bilgiye erişim, sansür, dogmatizm ve iktidar ilişkileri gibi temalar aracılığıyla son derece çağdaş sorular sorar. Bu nedenle roman, yayımlanışının üzerinden onlarca yıl geçmesine rağmen güncelliğini hala korumaktadır.

Eserin başarısı yalnızca edebiyat dünyasıyla sınırlı kalmamış, sinema uyarlamasıyla da geniş kitlelere ulaşmıştır. Romanın yarattığı etki, Umberto Eco'yu dünya çapında bir entelektüel figüre dönüştürmüştür; ardından gelen Foucault Sarkacı ve Ortaçağ Düşlemek gibi eserlerle bu etki daha da pekişmiştir.

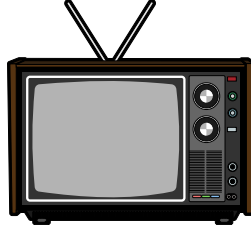
Türkçede ise *Gülün Adı*, İtalyanca aslından Şadan Karadeniz'in çalışmasıyla okurla buluşmuştur. Çevirinin başarısı, Eco'nun yoğun dili ve felsefi katmanlarının Türkçede de etkisini kaybetmeden aktarılmasını sağlamış, eserin Türkiye'de de klasikler arasına girmesine büyük katkı sunmuştur.

Tarih, felsefe, polisiye ve edebiyatın kusursuz bir bileşimini sunan *Gülün Adı*, yalnızca bir roman değil; okurunu düşünmeye zorlayan, katmanlı ve uzun süre zihinde kalan bir sanat yapıtıdır. Eğer bu ay okuma listenize hem sürükleyici hem de zihinsel olarak besleyici bir eser eklemek istiyorsanız, *Gülün Adı* kesinlikle doğru bir tercih.

ÖNERİLER

FİLM

MÜKEMMELLİĞİN KARANLIK YÜZÜ: BLACK SWAN ÜZERİNE DÜŞÜNCELER

Sanat, çoğu zaman insan ruhunun en derin yönlerini açığa çıkaran bir aynadır. Black Swan ise bu aynayı, öylesine güçlü ve rahatsız edici bir şekilde sunuyor ki, izleyici kendini hem büyülenmiş hem de tedirgin hissetmeden ekrandan ayıramıyor. Darren Aronofsky'nin yönetmenliğini üstlendiği bu film, yalnızca bir balerin hikayesi değil; mükemmeliyet arayışı, kimlik çatışması ve psikolojik çöküş üzerine yoğun bir yolculuk.

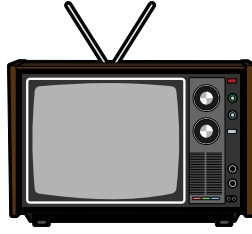
Nina'nın Yolculuğu: Mükemmeliyetçiliğin Bedeli

Filmin merkezinde, Natalie Portman tarafından canlandırılan Nina Sayers yer alıyor. Nina, genç, yetenekli ve son derece disiplinli bir balerindir. Onun dünyası, kusursuz bir performans ve kontrol etme arzusu üzerine kuruludur. Swan Lake'de hem Beyaz Kuğu'nun masumiyetini hem de Siyah Kuğu'nun tutkulu ve özgür ruhunu canlandırması beklenir. Ancak Nina'nın gerçekliği, bu iki zıt karakteri kendi içinde birleştirme süreciyle çarpışır.

Nina'nın hikayesi, izleyiciye mükemmeliyetçiliğin psikolojik bedelini açıkça gösterir. Başarı arzusu, takıntı ve kendine sürekli baskı uygulama, Nina'nın zihinsel ve fiziksel sağlığını tehdit eder. Aronofsky, bu baskıyı görselleştirmek için çarpıcı teknikler kullanır; aynalar, gölgeler ve sıkıştırılmış mekanlar, izleyiciyi Nina'nın zihinsel labirentinde dolaştırır. Bu teknikler, karakterin dışarıdan bakıldığında mükemmel görünen dünyasının aslında içten içe kaotik ve kırılgan olduğunu hissettirir.

ÖNERİLER

FİLM

Siyah ve Beyazın Psikolojik Sentezi

Swan Lake'deki Beyaz ve Siyah Kuğu metaforu, filmde Nina'nın içsel çatışmasının simgesi haline gelir. Beyaz Kuğu masumiyet, kontrol ve uyum anlamına gelirken, Siyah Kuğu tutku, özgürlük ve karanlık arzuları temsil eder. Nina'nın başarısı, bu iki karakteri kusursuz bir şekilde bütünleştirebilmesine bağlıdır. Ancak bu süreç, onun kimlik duygusunu sarsar. İzleyici, Nina'nın kendi gerçekliği ile sahnedeki performansı arasındaki uçurumu her sahnede hissederek.

Bu çatışma, film boyunca hem görsel hem de psikolojik olarak işlenir. Siyah ve beyaz kontrastı, aynalardaki yansımalar, Nina'nın giderek daha çok kendini kaybetmesi ve gerçeklik algısının bulanıklaşması, izleyiciye sürekli bir rahatsızlık hissi verir. Aronofsky, izleyiciyi bilinçli olarak Nina'nın psikolojik çöküşüne dahil eder, bu da filmi sıradan bir drama değil, deneyimsel bir psikolojik gerilime dönüştürür.

Kendi Kendini Yiyen Mükemmeliyetçilik

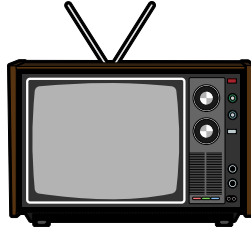
Nina'nın yaşadığı çatışma, çoğu zaman izleyiciye tanıdık gelir. Çünkü mükemmeliyetçilik, yalnızca sahnede değil, günlük yaşamda da yaygındır. Başarı arayışı, yüksek beklentiler ve kendini sürekli eleştirme, çoğu zaman yaratıcılığı ve mutluluğu baltalar. Black Swan, bu durumun aşırı bir örneğini gösterir; Nina, kendi arzularını bastırdıkça ve kendi sınırlarını zorladıkça, hem fiziksel hem de zihinsel olarak yıpranır.

Filmin en etkileyici yönlerinden biri, bu psikolojik gerilimi fiziksel gerilimle birleştirmesidir. Nina'nın bedeninde görülen yaralanmalar, düşmeler ve aşırı yorgunluk, izleyiciye mükemmeliyetçilik ve baskının somut etkilerini gösterir. Aronofsky, bu sahnelerde izleyiciye acı ve kaygıyı adeta hissettirir.

ÖNERİLER

FİLM

Estetik ve Sinematografi

Black Swan, sadece hikaye olarak değil, görsellik ve estetik açısından da çarpıcıdır. Matthew Libatique'ın sinematografisi, sıkıştırılmış alanlar, karanlık gölgeler ve keskin kontrastlarla karakterin psikolojisini yansıtır. Aynalar ve yansımalar, Nina'nın kendini izleme ve yargılama sürecini sembolize eder. Makyaj ve kostümler, Beyaz ve Siyah Kuğu temalarını güçlendirir; özellikle Siyah Kuğu makyajı, Nina'nın bastırdığı tutkularını ve karanlık yönlerini görselleştirir.

Müzik, filmde gerginliği artıran bir diğer önemli unsur. Clint Mansell'in besteleri, sahnelerdeki duygusal yoğunluğu yükseltir ve izleyiciyi karakterin iç dünyasına daha da yaklaştırır. Her nota, izleyiciye Nina'nın ruhsal çöküşünü hissettirecek şekilde tasarlanmıştır. Bu yüzden Black Swan, sadece izlenen bir film değil, aynı zamanda duyumsanan bir deneyim haline gelir.

Rahatsız Edici Ama Etkileyici

Black Swan, izleyiciye rahatsızlık verecek sahneler içerir; hem fiziksel hem de psikolojik şiddet, yoğun gerilim ve karakterin kendine zarar verme eğilimleri, filmi sıradan bir drama olmaktan çıkarır. Ancak bu rahatsızlık, filmin en güçlü yönlerinden biridir. Çünkü Nina'nın deneyimleri, izleyiciye insan psikolojisinin kırılganlığını ve mükemmeliyetçiliğin tehlikelerini doğrudan hissettirir.

Film, izleyiciyi sorgulamaya iter: Başarı için ne kadar fedakarlık yapılabilir? Kendi arzularımızı bastırmak bizi ne kadar ileriye taşır, ne kadar yok eder? Aronofsky, bu soruları açıkça sormasa da sahneleriyle izleyiciyi düşünmeye zorlar.

Kimlik ve Kendi İçindeki Karanlık

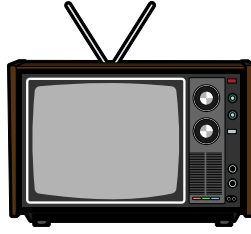
Black Swan, kimlik ve bastırılmış duygular teması üzerine yoğunlaşır. Nina'nın Siyah Kuğu'ya dönüşme süreci, hem sahnede hem de kendi zihninde yaşanan bir dönüşümdür. Bu dönüşüm, izleyiciyi kendi bastırdığı duygularla yüzleşmeye iter. Film, izleyiciye sadece karakteri izletmez; onun içsel dünyasına adeta davet eder.

Nina'nın mükemmeliyetçilik ve baskı altında yaşadığı kimlik krizleri, izleyiciye kendi hayatında benzer durumlarla yüzleşme fırsatı verir. Bu yönüyle Black Swan, klasik bir psikolojik gerilimden öte, kişisel ve toplumsal bir ayna gibidir.

ÖNERİLER

FİLM

Black Swan ve Sanatın Bedeli

Film, sanatın büyüleyici ama acı verici yönünü de ortaya koyar. Sahne, performans ve izleyici beklentisi, sanatçının ruhunu ve bedenini zorlar. Nina, bu bedeli fazlasıyla öder; mükemmeliyet ve başarı uğruna hem zihinsel hem de fiziksel olarak yıpranır. Black Swan, sanatın büyüleyici görünümünün arkasında gizlenen karanlık bedeli izleyiciye gösterir.

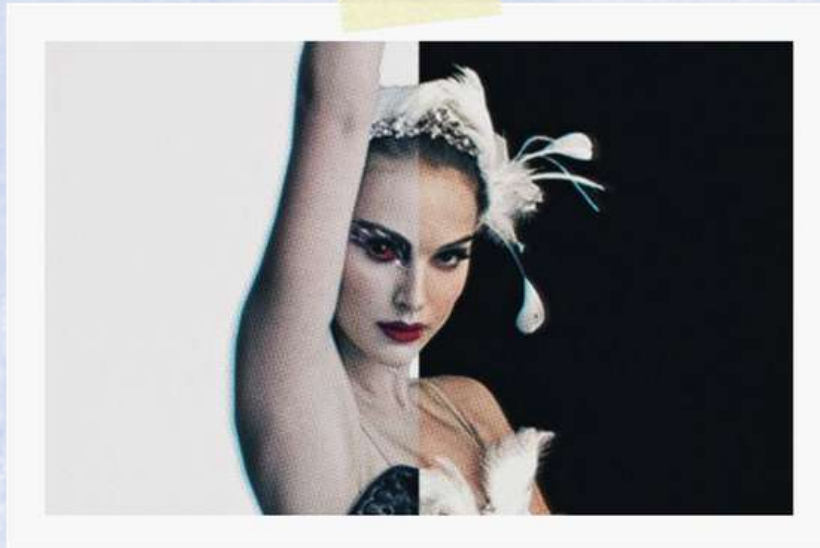
Aronofsky, bu temayı hem görsel hem de anlatımsal olarak işler. İzleyici, her sahnede Nina'nın acısını hisseder, onun psikolojik çöküşüne ortak olur. Bu sayede Black Swan, izleyicide unutulmaz bir etki bırakır.

İzledikten Sonra Kendinizle Yüzleşmek

Black Swan, sadece izlenen bir film değil, deneyimlenen bir psikolojik yolculuktur. Nina'nın yaşadığı mükemmeliyetçilik, kimlik çatışması ve psikolojik çöküş, izleyiciyi kendi hayatındaki bastırılmış duygular ve mükemmeliyetçilikle yüzleştirir. Film, rahatsız edici olsa da büyüleyicidir; görselliği, müziği ve karakter derinliğiyle uzun süre akıldan çıkmaz.

Darren Aronofsky'nin yönetmenliği, Natalie Portman'ın unutulmaz performansı ve Clint Mansell'in etkileyici müzikleri, Black Swan'ı sadece bir film değil, aynı zamanda bir duygu ve düşünce deneyimi haline getirir. İzledikten sonra sahneler, karakterler ve hisler, izleyicide kendi hayatına dair sorular uyandırır.

Black Swan, bir sanat eseri olarak izleyiciyi hem büyüleyen hem de sarsan, mükemmeliyetin ve insan psikolojisinin karanlık yüzünü cesurca ortaya koyan bir film olarak hafızalarda yer eder. Ve izleyen herkes, Nina'nın yolculuğundan kendi hayatına dair bir parça bulur.

ÖNERİLER

MÜZİK RADARI

90'LAR TÜRKÇE POPU: NEDEN HÂLÂ BU KADAR GÜÇLÜ?

Pop Müziğin Bellekteki Yeri

1990'lar, Türkiye müzik endüstrisinin popüler kültür üzerindeki etkisinin en yoğun biçimde hissedildiği bir dönem olarak değerlendirilebilir. Bu dönemde üretilen Türkçe pop müzik, yalnızca dönemsel bir eğlence pratiği değil, aynı zamanda toplumsal duygu durumlarının ve bireysel deneyimlerin estetik bir ifadesi hâline gelmiştir. Melodik yapıların sadeliği ile sözlerin doğrudanlığı arasındaki denge, dinleyiciyle güçlü bir duygusal bağ kurulmasını sağlamıştır. Bir şarkının ilk birkaç saniyesi dahi, dönemin sosyal atmosferini ve bireysel hafızada yer etmiş anıları yeniden canlandırabilmektedir. Bu nedenle 90'lar Türkçe popu, müzikten öte bir hafıza mekânı olarak ele alınabilir.

Samimiyet ve Duygusal Doğrudanlık

90'lar Türkçe pop müziğinin en ayırt edici özelliklerinden biri, duyguların süzülmeden ve estetize edilmeden ifade edilmesidir. Aşk, ayrılık, özlem ve hayal kırıklığı gibi temalar, dolaylı anlatımlardan ziyade açık ve dürüst bir dille ele alınmıştır. Bu durum, dinleyicinin şarkılarla özdeşlik kurmasını kolaylaştırmış ve müziği gündelik yaşamın doğal bir parçası hâline getirmiştir. Duyguların bu denli doğrudan aktarılması, 90'lar popunun günümüzde dahi geçerliliğini korumasının temel nedenlerinden biridir. Zira bu şarkılar, dönemin insanına olduğu kadar bugünün dinleyicisine de hitap edebilen evrensel bir duygusal dil barındırmaktadır.

Anlatı Yapısı ve Hikâye Kurma Geleneği

Bu dönemin pop müziği, yalnızca melodik bir deneyim sunmakla kalmamış, aynı zamanda güçlü bir anlatı yapısı da inşa etmiştir. Şarkılar, belirli bir dramatik akış içerisinde ilerlemiş; giriş, çatışma ve çözüm aşamalarını barındıran kısa hikâyeler olarak kurgulanmıştır. Bu yapı, dinleyicinin şarkıyı pasif biçimde tüketmesi yerine, anlatının bir parçası hâline gelmesini sağlamıştır. Özellikle aşk temalı şarkılarda bireysel deneyimler, kolektif bir duygu alanına taşınmış ve bu durum 90'lar popunun kültürel etkisini artırmıştır. Anlatı odaklı bu yaklaşım, günümüz pop müziğinde sıklıkla eksikliği hissedilen bir derinlik unsuru olarak da değerlendirilebilir.

ÖNERİLER

MÜZİK RADARI

Ses Kimliği ve Sanatçı Karakterleri

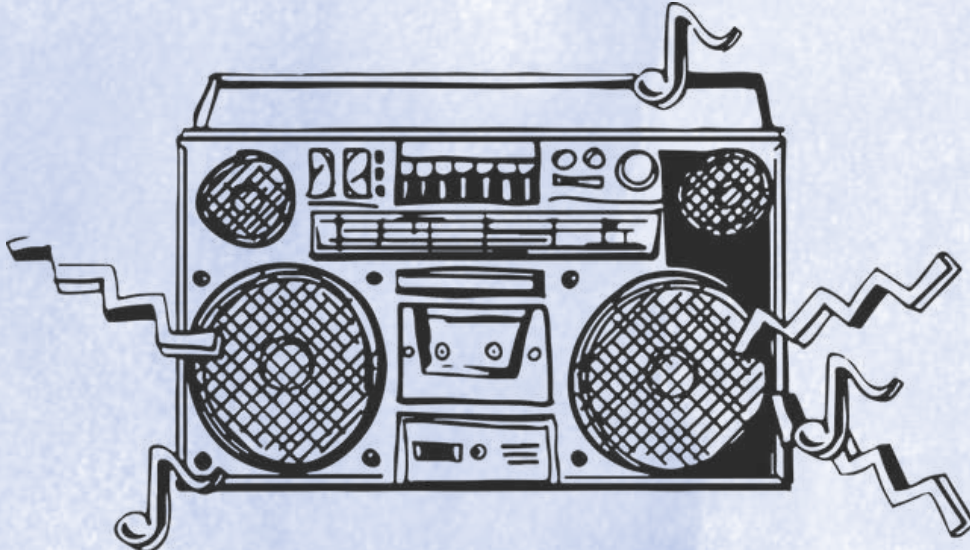
90'lar Türkçe pop müziği, karakteristik seslere sahip sanatçılar tarafından şekillendirilmiştir. Sezen Aksu, söz yazarlığı ve yorum gücüyle bireysel duyguları toplumsal bir dile dönüştürürken; Tarkan, pop müziği gençlik kültürüyle buluşturarak uluslararası bir estetik seviyeye taşımıştır. Benzer biçimde, Sertab Erener, teknik açıdan güçlü vokaliyle şarkılara çok katmanlı bir anlatım kazandırmıştır. Ajda Pekkan ise pop müziği yalnızca işitsel değil, görsel ve kültürel bir bütün olarak sunarak zamansızlık kavramını somutlaştırmıştır. Bu belirgin ses kimlikleri, 90'lar popunun ayırt edici ve kalıcı olmasını sağlayan temel unsurlardan biridir.

Medya, Dönem Ruhu ve Kültürel Bağlam

1990'lı yıllarda pop müzik, televizyon, radyo ve basılı medya aracılığıyla geniş kitlelere ulaşmış ve merkezi bir kültürel güç hâline gelmiştir. Müzik programları, klip yayınları ve dergiler, şarkıları yalnızca dinlenen değil, aynı zamanda izlenen ve konuşulan bir olguya dönüştürmüştür. Bu medya ekosistemi, pop müziğin toplumsal yaşamla iç içe geçmesini sağlamış; şarkılar bireysel anıların yanı sıra kolektif hafızanın da taşıyıcısı olmuştur. Dolayısıyla 90'lar Türkçe popu, yalnızca müzikal bir tür değil, dönemin sosyo-kültürel yapısını yansıtan bir belge niteliği taşımaktadır.

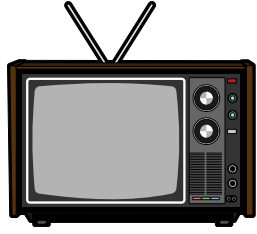
Yaşayan Bir Kültürel Miras Olarak 90'lar Popu

90'lar Türkçe pop müziğinin günümüzde hâlâ güçlü bir etki yaratmasının nedeni, estetik değerleri ile duygusal ve kültürel derinliği bir arada sunabilmesidir. Bu müzik türü, nostaljiye indirgenemeyecek kadar canlı ve işlevseldir. Sözlerin samimiyeti, melodilerin kalıcılığı ve sanatçıların özgün kimlikleri, 90'lar popunu kuşaklar arası bir köprü hâline getirmiştir. Bu yönüyle 90'lar Türkçe popu, geçmişe ait olmanın ötesinde, bugünü anlamlandırmaya yardımcı olan yaşayan bir kültürel miras olarak varlığını sürdürmektedir.

ÖNERİLER

BELGESEL

GERONTOLOJİ, ÖMÜR DEDİĞİN BELGESELİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME: ÜÇ BÖLÜM ÖRNEĞİ

'Ömür Dediğin' belgeselinden özellikle incelemek üzere belirlediğim 90., 172. ve 194. bölümler doğrultusunda homojen bir grup olmayan yaşlıların ortak noktalarına değinerek yaşam serüvenleri ile yaşlılık süreçlerini, sahip oldukları değerleri-yargıları ve içinde bulundukları durum hakkındaki varsayımlarımı kendi düşüncelerim ile bütüncül olarak aktarmaya çalışacağım. Bölümlerde sırasıyla 1, 2, ve 3 kişinin hikayelerinin kendilerince paylaşıldığı belgeseli incelemedeki amacım; ortak özellik olarak gördüğüm konuları daha görünür kılarak gerontolojik bir değerlendirme yapmaktır. Bu bağlamda önce belirttiğim bölümlerde yer alan yaşlılarda gözlemlediğim özellikleri genel çerçevede belirlediğim ortak yargılar ile açacak, sonrasında ise kişiler ile bağlantı kurarak tinsel açıdan örneklendirmeye çalışacağım.

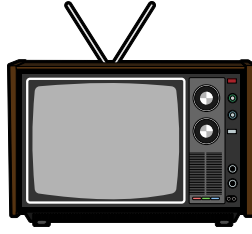
ÖMÜR DEDİĞİN

Yaşlılık olgusunda ortak payda olarak belirleyeceğim yargılamaları toplumu kapsayacak biçimde düşünmüş olsam da çıkarımlarımın kaynağı yukarıdaki anlatımda bahsi geçen 3 bölümü esas almaktadır. Birincil kaynaktan, anlatıcılardan, esinlenmeye dayalı olarak tümevarımlarımın yanılığa elverişli olabileceğinin bilincinde veya yargılarımın toplumsal anlamda sığ kalabileceği gibi faktörleri göz önünde bulundurarak sıralamayı oluşturmaya, ifadelerimi olabildiğince karşıt ve yakın görüşleri de kapsayacak şekilde derlemeye çalıştım. Gözlemim doğrultusunda; geçmişe bağlılık veya geçmişe dalma, yeni çağa uyum-yeni nesli eleştirme, geçmişe hayıflanma veya geçmişe gerçekçi bakma, acıyı benimseme, yaşanmışlıkları kalıcı kılma-geçmişini sindirme, muhtaç olmayı istememe ve ölümü kabullenme gibi bireysel özelliklerin toplum nezdinde, kolektif açıdan düşünüldüğünde yaşlı bireyler konusunu kapsayan bulgulardan olduğunu düşünüyorum. Bu mantık doğrultusunda bulguları elimden geldiğince örnekleyerek açmaya çalışacağım.

ÖNERİLER

BELGESEL

Büyük ölçüde beklediğim olgu; ölümü kabullenmeleri, ölümden ziyade muhtaciyetten çekiniyor olmalarıydı. Bu yargıya varmamı sağlayan sahnelerden birkaçını paylaşacak olursam; 194. bölümde yer alan Armağan çiftinin 'Allah yatırtmasın.' tabirini, 90 yaşındaki Ramazan Akkaya'nın 'Allahtan ne isteyeceğim ben, yatırtmasın,' 'Allaha bir ölüm borcumuz var, söz mü o?' konuşmalarını veya 172. bölümdeki Kenan Çetiner'in "Ben hiç ölüm korkusu yaşamadım." cümlesini örnek verebilirim. Çarpıcı bulduğum olgu ise yalnızlık konusundaki çekinceleriydi. Örnek verecek olursam, eşini hastalıktan kaybeden Ramazan Akkaya'nın konuşmasındaki çaresizlik, özünde acı bir toplumsal gerçeğin bireyci bir anlatımından ibaretmiş gibi hissettirdi bana; 'Allah kimseyi yalnız koymasın. Yalnız ne çekerim ben sor bir bana. Akşam oldu mu, duvar bana bakar ben ona. Zor tabii. Yalnızlık zor. Oysa olsaydı hanımım, varsın hasta yatsın, dertlenirdim, konuşurdum, yerdim içerdim onunla.'

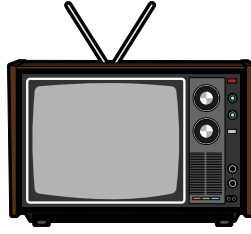

Yaşanmışlıkları kalıcı kılma, geçmişini sindirme yani bir nevi kabullenmenin söz konusu olduğu olgusunu açacak olursam eğer, 172. bölümden 87 yaşındaki Kenan Çetiner'in sözlerinden bir kesiti dökmek isterim yazıya; "...şimdi pişmanlığın hiç faydası yok. Evet, pişman olduğum şeyler olmadı değil, oldu muhakkak ama onu bir tarafa at. Pişmanlık hiçbir ifade etmiyor. Şimdi geçen zaman geri gelmiyor. Geçen fırsatları tekrar yakalayamıyorsunuz." Ve devamında geçmişten hayıflanma olgusu üzerine bir açıklık geçirecek olan kısmı paylaşacak olursam; "Ve şimdi geçmişte pişman olduğum şeylerden birisi 'keşke sigara içmeseydim' diyorum. Ama keşkelerin faydası yok ki." Konuşmanın sonunda ise muhtaç hale gelmemeye olan isteklerini ilişkilendirdiğim birkaç cümle yer ediniyor;" Bir istediğim şey; sağlık. Sağlık, sağlık, sağlık. Gerisi boş. Bir de kimsenin şerrine uğramayayım."

ÖNERİLER

BELGESEL

Yeni çağa uyumları hakkında değineceğim ortak olgu örnekleri ise; modern toplumun getirileri doğrultusunda yaşlı bireylerin yalnız veya eşi ile yaşamaları, huzurevine yerleşme konusunda ön yargısı olmayan yaşlı bireylerinde var olması durumudur. Geçmişe bağlılıkları-geçmişe dalma olgusu hakkında diyeceklerimse üç bölümde de yer yer karşılaştığım detaylardan beslenmektedir. Anlatmaya anne-babalarının hayatlarından başlamaları, çocukluktan akılda yer edinmiş bir duayı veyahut bir şiiri ezbere paylaşmaları, eskiye dönük evraklarını sunuşları, başından geçenleri aktarırken ki değişen duygu durumlarının değişimi, zaman zaman bahsettikleri acılarla beraber akan gözyaşları, kaybettiği eşini veyahut çocuklarının yasını hala tutuyor olma gibi tutumları belirtebileceğim örneklerden bazıları... Sonuç olarak; ele aldığım altı yaşlı bireyden her birinin yaşam seyri perspektifi çerçevesi ile bağıntılı olduklarını, kimliğin toplumsal inşası teorisi doğrultusunda bir yaşlanma sürdürmeye devam ettiklerini söyleyebilirim.

Son olarak bana kattıklarından bahsedecek olursam; belgesel bana yalnızlık olgusu üzerine düşünmemi, acının üstesinden gelmek için yaşlı bireylerin kullandığı olgun yahut olgun olamayan başa çıkma mekanizmalarını sorgulamamı sağladı diyebilirim. Yaşam serüveninin hangi evresinde olursak olalım saygı duymaya ve duyulmaya olan ihtiyacın değişmeyeceği gerçeğini hatırlamama ve sizlere hatırlatma istencimin doğmasını sağladı.

Formata katkı yapma veya değiştirme gibi bir hakkım olsaydı eğer, hiç şüphesiz büyük ölçüde fikirlerin daha ön planda olduğu bir işleyişi tercih ederdim. Çünkü hayat hikayelerini dinlemek her ne kadar özel olsa dahi, belgeselin sunduğu ömür anlatısının yanı sıra bakış açılarını da bilebilmek isterdim.

Ben, gerontoloji odağından bildirdim. Sizlerin farklı bölümlerde çok daha fazlasını bulacağınıza eminim. İyi seyirler dilerim.

KARİYER

PROGRAM & STAJ FIRSATLARI

womentum

**KARİYERİNE GÜÇLÜ BİR ADIMLA
BAŞLAMAK İSTER MİSİN?**

ENERJİSA ÜRETİM

imece
lab

Womentum Eğitim Programı

Womentum Eğitim Programı, Enerjisa Üretim'in ana partnerliğinde ve imeceLAB yürütücülüğünde hayata geçirilen, üniversite ve meslek yüksekokulu son sınıf kadın öğrencilerin kariyerlerine daha donanımlı başlamasını amaçlayan kapsamlı bir gelişim programıdır. Program; kişisel gelişim, kariyer planlama, sürdürülebilirlik, enerji sektörü, finans ve dijital yetkinlikler gibi farklı alanlarda eğitimler sunarak katılımcıların iş hayatına daha hazırlıklı girmelerini hedefler. Sekiz hafta süren ve çevrim içi yürütülen bu süreçte öğrenciler alanında uzman öğretmenlerle buluşur, mülakat teknikleri ve networking gibi pratik beceriler kazanır.

Başvuru Linki

Son Başvuru Tarihi: 22 Mart 2026

KARİYER

PROGRAM & STAJ FIRSATLARI

Nestlé Youth Academy

Nestlé Youth Academy 4, gençlerin kariyer yolculuğuna daha hazırlıklı başlamasını desteklemek amacıyla düzenlenen çevrim içi bir gelişim programıdır. Nestlé profesyonellerinin katkılarıyla yürütülen bu akademi; kariyer planlama, dijital yetkinlikler, sunum becerileri, networking ve mülakat teknikleri gibi iş hayatında kritik görülen başlıklarda eğitimler sunar. Program genellikle yaklaşık bir ay süren yoğun bir eğitim takvimi içerir ve katılımcıların en az belirli sayıda oturuma katılması beklenir; süreci başarıyla tamamlayanlara sertifika verilir.

Başvuru Linki

Son Başvuru Tarihi: 23 Mart 2026

Yeni Nesil Kariyer Okulu
Sürdürülebilirlik Serisi Başlıyor!

5-6 Mart 2026
16.00 - 18.30
Online

Sürdürülebilirliğin Yeni Oyun Kuralları
İklim Krizi ve Yeni İş Dünyası
Sürdürülebilir Gelecek: Gençlerin Dönüştürücü Gücü

Begüm Taşçıoğlu
Sürdürülebilirlik Danışmanlığı - Lead

Emir Kozikoğlu
Sürdürülebilirlik Danışmanlığı - Principal Manager

Prof. Dr. İtir Erhart
Akademisyen, Sosyal Girişimci & Sivil Toplum Gönüllüsü

Başvuru Linki

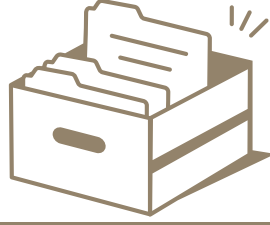
Son Başvuru Tarihi: 4 Mart 2026

Garanti BBVA Genç Yeni Nesil Kariyer Okulu Sürdürülebilirlik Serisi

Garanti BBVA Genç Yeni Nesil Kariyer Okulu – Sürdürülebilirlik Serisi, sürdürülebilirlik odağında kariyerini geliştirmek isteyen üniversite öğrencilerine yönelik çevrim içi bir eğitim programıdır. Program; sürdürülebilirlik, iklim krizi ve iş dünyasının dönüşümü gibi güncel başlıklarda gençlerin farkındalığını artırmayı ve onları geleceğin çalışma hayatına hazırlamayı amaçlar. Katılımcılar, Garanti BBVA'nın sürdürülebilirlik ekipleri ve alanında uzman konuşmacılarla bir araya gelerek sektörel perspektif kazanma fırsatı elde eder.

ARŞİVDEN

NEW

GENÇLİK AĞI GAZETESİ'NİN ŞUBAT AYINDA YAYIMLANAN SAYILARI

Şubat 2021 Sayısı

Şubat 2022 Sayısı

Şubat 2023 Sayısı

Şubat 2024 Sayısı

İyi Yönetişim Günü
Özel Sayısı

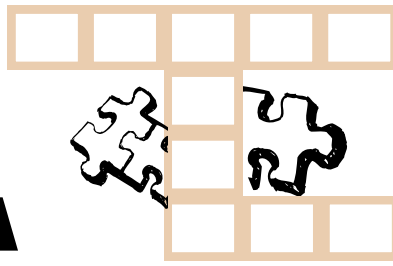

Şubat 2025 Sayısı

Sayıların ismine
tıklayarak ilgili
gazeteye
ulaşabilirsiniz

BULMACA

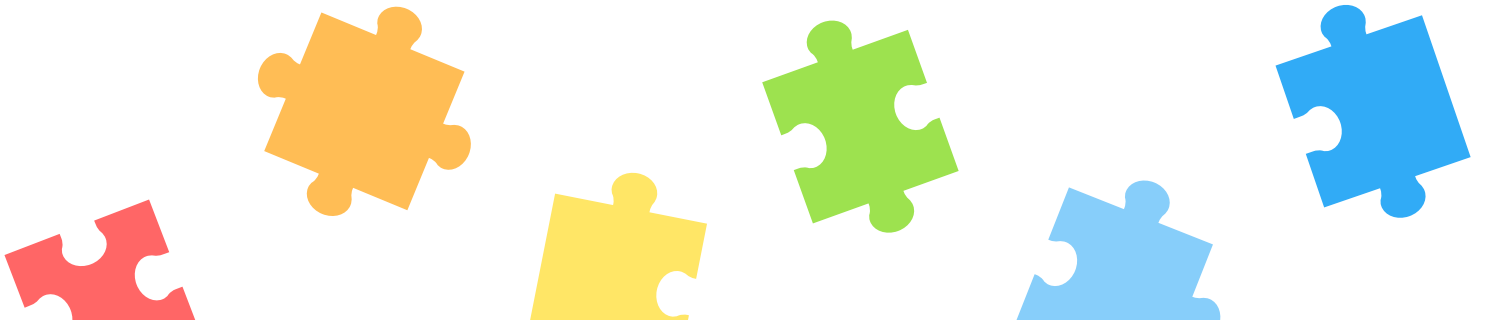
Ödüllendirmemiz yalnızca Gençlik Ağı üyelerine özeldir.

Bu ayın kazananı olmak ve hediye kazanmak istiyorsan tek yapman gereken elini çabuk tutup ilk çözen kişi olmak ve cevabı bize göndermek!

coşku	BORSA	TEMSİL
ETKİN	METRİK	İSTİKRAR
	BEŞER	BİAS

E	Ş	F	İ	T	K	R	E	Ş	E	B
T	V	İ	S	A	D	M	R	A	A	O
K	N	I	T	T	A	K	A	Y	İ	R
İ	R	W	İ	M	E	İ	E	T	A	S
N	O	K	K	E	V	Y	E	B	K	A
İ	L	L	R	T	E	M	S	İ	L	K
Ş	A	V	A	R	U	C	U	A	U	K
M	L	K	R	İ	O	S	D	S	F	S
A	R	T	E	K	Ş	J	O	N	P	İ
C	O	Ş	K	U	Ü	R	E	Ç	Ö	Ş

Cevaplar için bize mail atmayı unutmayın: kuruliletisim@gmail.com

KAYNAKLAR

Anadolu'nun Protein Lifi: Civil Peyniri

- <https://elazig.tarimorman.gov.tr/Lists/Duyuru/Attachments/74/Peynir%20Tebli%C4%9Fi.pdf>
- <https://ci.turkpatent.gov.tr/Files/GeographicalSigns/9ddd86a5-adf2-48f0-8d82-a29717c8248b.pdf>

Kapıdan Ekranı Uzanan Yol: Misafirlik ve Sosyalleşme Alışkanlıklarının Tarihi

- DergiPark. Makale. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1205054>
- DergiPark. Makale. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/138386>
- DergiPark. Makale. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1388386>
- DergiPark. Makale. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2520907>
- DergiPark. Makale. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2629251>
- DergiPark. Makale. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2949522>
- DergiPark. Makale. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/3305131>
- DergiPark. Makale. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/4842303>
- DergiPark. Makale. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/4854242>
- DergiPark. Makale. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/5027491>
- DergiPark. Makale. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/772137>

28 Şubat Nadir Hastalıklar Günü: Görünmeyi Görmek, Dağınık Olanı Birleştirmek

- İstanbul Üniversitesi. Nadir hastalıklar günü. <https://cdn.istanbul.edu.tr/FileHandler2.ashx?f=nadir-hastaliklar-gu%CC%88nu%CC%88.pdf>
- Sivil Alan. (2018, 1 Mart). Yüzde 75'i çocukları etkileyen nadir hastalıkların tedavisi için ilk adım doğru bir teşhis. <https://sivilalan.com/2018/03/01/yuzde-75i-cocuklari-etkileyen-nadir-hastaliklari-tedavisi-icin-ilk-adim-dogr-u-bir-teshis/>

Yapay Zekadan Sonra: AI Regülasyonu Finans Piyasalarını Nasıl Etkileyecek?

- DAMA International. (2017). DAMA-DMBOK2: Data management body of knowledge (2. bs.). Technics Publications. https://www.academia.edu/34211812/DAMA_DMBOK2_Framework
- European Union. (ty.). AI Act Explorer. <https://artificialintelligenceact.eu/ai-act-explorer/>
- Harvard Business Review. (2024, Kasım). Balancing bold, fast and responsible AI deployment. <https://hbr.org/sponsored/2024/11/balancing-bold-fast-and-responsible-ai-deployment>
- Marmara Üniversitesi İşletme Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü. (ty.). Bilgi ve belge yönetimi ders notları. Marmara Üniversitesi.
- Stanford University, Human-Centered Artificial Intelligence. (2025). AI Index report 2025. <https://hai.stanford.edu/ai-index/2025-ai-index-report->

Gençlik Ağı Gazetesi

ŞUBAT 2026

İletişim Kurulu Gençlik Ağı Gazetesi yazarları
olarak hepinize keyifli okumalar ve mutlu
seneler dileriz!